

TARTU ÜLIKOOLI RAAMATUKOGU ARUANNE

1994. AASTA

Tartu 1995

SISUKORD

1. [Sissejuhatuseks](#)
2. [Raamatukogu automatiseeritud infosüsteemi väljaarendamine](#)
3. [Komplekteerimine. Kataloogitöö](#)
4. [Töö kogudega](#)
5. [Lugejateenindus](#)
6. [Bibliograafiatöö](#)
7. [Teadustöö. Kirjastustegevus.](#)
8. [Rahvusvaheline koostöö.](#)

Lisa 1. [Raamatukogu publikatsioonid.](#)

Lisa 2. [Raamatukogu töötajate artiklid, bibliograafianimestikud, sõnumid](#)

Lisa 3. [Raamatukogus korraldatud konverentsid, ettekandepäevad](#)

Lisa 4. [Raamatukogu töötajate ettekanded, loengud](#)

Lisa 5. [Väliskomandeeringud/-sõidud](#)

Lisa 6. [Näitused](#)

Lisa 7. [Andmebaasid](#)

Lisa 8. [1994. a. statistika](#)

Lisa 9. [1994. a. juurdekasv ja fondi suurus 31.12.1994 "vana arvestuse" järgi](#)

SISSEJUHATUSEKS

Tartu Ülikooli Raamatukogu on ajalooliselt kujunenud Eesti avalik universaalne teadusraamatukogu. Raamatukogu enam kui 24000 lugejast üle 60% ei ole oma töös ja õpingutes seotud ülikooliga, 90% lugejatest on teaduslike huvidega. Muutustega Eesti kõrghariduses ning teaduskorralduses, Teaduste Akadeemia ning ülikooli üha süveneva integratsiooniga kaasneb raamatukogu osatähtsuse kasv teaduse info tagamisel.

Kultuuri- ja Haridusministeeriumi määruse nr. 18, 6. dets. 1994 "Teadus- ja erialaraamatukogude komplekteerimise aluste ja plaani kinnitamine" aluseks oleva teaduste klassifikatsiooni 57 positsioonist on TÜ Raamatukogu A-tasandi raamatukogu 37 positsioonis (hangib võimalikult täielikult antud valdkonna kõik teavikud, k. a. vahendusinformatsioon).

KHM määruse nr. 19, 12. dets. 1994 "Teaduslike keskraamatukogude ja nende ainevaldkondade loetelu" kohaselt on TÜR oma komplekteerimise haardelt ja sügavuselt Eestis juhtiv. Arvestades raamatukogu kohta Eesti teadusraamatukogude süsteemis, on ülikool 1992. aastast taotlenud raamatukogu finantseerimist sarnaselt Rahvusraamatukoguga otse riigieelarvest, lahus ülikooli põhieelarvest.

Läbirääkimistel pole Kultuuri- ja Haridusministeeriumi vastutavad ametnikud vaidlustanud ülikooli taotlusi. Praktikas on raamatukogule hädavajalikud rahalised vahendid tulnud ülikooli niigi nappidest haridussummadest, mis pole võimaldanud arendustegevust. Raha välisajakirjade ettetellimiseks on saadud reeglina riigieelarvest (mitte kunagi taotletud mahus) aasta lõpul, mil soodushindadega tellimusi enam vastu ei võeta.

1994. a. taotles raamatukogu eelarvelisi vahendeid järgmiselt:

1. Art. 1 (töötasu) 3564,6 tuh. kr. (koos majanduspersonaliga)

2. Art. 3 1121,1 tuh. kr.

3. Art. 5 (raamatuostud) 7050,0 tuh. kr.

- perioodika ettetellimine 1995. aastaks 5000,0 tuh. kr.

- õpikud 1500,0 tuh. kr.

- teatmeteosed, monograafiad 250,0 tuh. kr.

- CD-ROM andmebaasid 300,0 tuh. kr.

4. Art. 12 1500,0 tuh. kr.

5. Art. 16 710, 0 tuh. kr.

6. Art. 18 50,0 tuh. kr.

Tegelikkuses kujunes raamatukogu 1994. a. eelarve järgmiseks:

I. Hariduskulud 4990,6 tuh. kr.

1. Art. 1 3890,6 tuh. kr.

2. Art. 5

- raamatuostusummad 850,0 tuh. kr.

- muu (teadustöö materjalid, rakendustrükised,
post, komandeeringud, välissuhted, hoone
korrashoiuga seotud kulud) 200,0 tuh. kr.

3. Art. 12 50,0 tuh. kr.

II. Teaduskulude eelarvest 227,4 tuh. kr.

1. Art. 1 77,4 tuh. kr. (koos 1993. a. jäägiga)

2. Art. 5 120,0 tuh. kr.

- sellest raamatuostusummad 100,0 tuh. kr.

3. Art. 12 30,0 tuh. kr.

Lisaks põhieelarvele saadi:

- 2562,0 tuh. kr. riigi II lisaeelarvest välisperioodika ettetellimiseks 1995. aastaks,

- 199,0 tuh. kr. Eesti Teadusfondilt informaatika arendamiseks,

- 26,0 tuh. kr. Kultuuri- ja Haridusministeeriumilt rahvusvaheliste konverentside "Bibliotheca Baltica" (12.-15. mai) ja "Raamatukogude osa teaduslikus kommunikatsioonis" (5.– 6. dets.) korraldamiseks.

Väino Tanneri Fondilt (Soome) saabus 50 tuh. FIM-i suurune toetus kirjanduse ostmiseks.

Raamatukogu tehniline infrastruktuur ning sellest tulenevalt kogu töötehnoloogia on 20 aastat maas Ameerika ja Euroopa tasemest, mis paratamatult mõjub häirivalt lugejateeninduse kvaliteedile ning informatsioonilisele koostööle kodu- ja välismaiste raamatukogudega. Teadusraamatukogude infosüsteemide väljaehitamine pole riiklikus infopoliitikas pälvinud vajalikku tähelepanu. Kulutusi teadusraamatukogudele vaadeldakse "kulutuste", mitte investeeringuna. Tänu välisabile ja isiklikele kontaktidele on õnnestunud hankida arvestatav kogus CD-ROM andmebaase ning arvutustehnikat nende kasutamiseks, mille tõttu infoteeninduse võimaluste (laialdane valik CD-ROM andmebaase, sidusotsing) ja kvaliteedi poolest ei jää ÜR oluliselt alla Euroopa keskmisest tasemest, olles samal ajal Eestis ja Baltikumis vaieldamatult mõõduandev.

Paremat tehnilist sisseseadet vajab restaureerimisosakond. Olemasolev kasin aparatuur on valmistatud ülikooli töökodades. Meie restauraatorite teadmised-oskused on rahvusvaheliselt igati arvestatavad, näit. viibisid aruandeaastal siin välja- ja täiendõppel konservaatorid Leedust, Lätist, Saksamaalt; restaureerimistöid tehti Jyväskylä Ülikooli Raamatukogule.

Teadusfondilt saadud raha eest sisustati 5 kompuuteriseeritud töökohta komplekteerimis- ja kataloogimisosakonnas. Novembriks valmis raamatukogu andmetöötlusosakonnas tarkvara saabuvate trükiste inventeerimiseks ning kataloogimiseks arvuti abil. 29. novembril sisestati esimene kirje "INGRIDISSE" — TÜ Raamatukogu elektronkataloogi, 1995. a. kevadeks peab valmima kataloogi kasutajaliides. 1996. a. on kavas käiku anda raamatukogu automatiseeritud infosüsteemi kogude haldamise ja laenutuste registreerimise moodul. Infosüsteemi väljatöötamine kohapeal on olnud raamatukogu jaoks hädaväljapääs, lootus jääb, et lähima paari aasta jooksul on võimalik osta teadusraamatukogudele mõeldud multimeedia orientatsiooniga integreeritud raamatukogusüsteem. Selline on rahvusvaheline praktika, selline on ka raamatukogus septembrist detsembrini eksperdi ja konsultandina töötanud Martin Halberti (Rice'i Ülikool, USA) soovitus.

Heaks tuleb pidada tööd raamatukogu väljaannete kirjastamisega. Kaheksa mahukat teaduslikku publikatsiooni ei ole raamatukogus mitte igaaastane tava. Olulisim oli A. Teringu koostatud "Tartu ülikooli (Academia Gustaviana) senati protokollid 1632–1656" teise köite ilmumine, mis lülitati eestikeelse ülikooli 75-nda juubeli trükiste hulka.

Osavõturohke oli [16. teaduskonverents](#), seekord teemal "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 5.–6. dets, mis oma temaatika poolest oli väga aktuaalne ja suunitlusega tulevikku. Konverentsist võttis osa 121 inimest 17-st raamatukogust ja teadusasutusest. Ettekandeid oli 34.

Raamatukogu on aktiivselt lülitunud Läänemeremaade raamatukogude ühenduse "Bibliotheca Baltica" töösse. Ühenduse 2. sümposium toimus 11.–15. maini Tartus ja selle korraldas TÜR. Direktor M. Ermel valiti "Bibliotheca Baltica" eestseisuse liikmeks.

Üha olulisemaks saab Eesti raamatukogude vaheline koostöö. Kõiki raamatukogusid puudutavate küsimuste lahendamiseks on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu juurde moodustatud rida töögrupe (liigitamine ja märksõnastamine, koondkataloogid, sundeksemplar, automatiseerimine, bibliokirje, analüütiline kirje), mille tööst võtsid TÜR-i esindajatena osa E. Loorits, H. Laanes, R. Somson, M. Kümnik, A. Laumets, K. Viirsalu). Vabariiklikku raamatukogundusliku terminoloogia komisjoni kuulus M. Onga. Raamatukoguseaduse töögrupis osales direktor Malle Ermel.

Raamatukoguhuone on olnud ekspluatatsioonis 14 aastat. Katuse remont ja akende vahetamine on kujunenud aastatepikkuseks protsessiks. Lisaks üldisele kulumisele (narmendavad põrandakatted, kulunud mööbel, räämas üldkasutatavad WC-d, sanitaarremonti on tehtud vaid mõnes tööruumis,) ilmnevad üha tõsisemalt ehituslikud puudujäägid (praod seintes, lahtine krohvikate, hallitusest kobrutavad hoidlaseinad, lekkiv veetorustik). 24. aug. telliti AS Tartu Projektilt kiireloomulise tööna raamatukoguhuone tehnilise seisundi ekspertiis. Ekspertide hinnangul on konverentsisaali kandekonstruktsioonid varisemisohhtlikus seisundis. 26. oktoobril suleti peavestibüül ning konverentsisaal ja sellega külgnevad ruumid. Hoone olukorraga tutvusid ka peaministrid Mart Laar (16. sept.) ja Andres Tarand (16. nov.).

Kaasajastamist vajavad hoone turvasüsteemid ja kliimaseadmed. Kuna hoonel puudub

autonoomne küttesüsteem, tõuseb augustis-septembris suhteline õhuniiskus kohati kuni 95%. Üleminekuga arvutikataloogile ning selle tulemina avariilite laiendamise vajadusega tuleks lugemissaalidele leida ajakohasem arhitektuuriline lahendus, mis võimaldaks ka töötajate paremat paigutust.

- [Aastaaruande sisukord](#)

I. RAAMATUKOGU AUTOMATISEERITUD INFOSÜSTEEMI VÄLJAARENDAMINE

Kasinatele vahenditele vaatamata kujunes 1994. aasta raamatukogu infotehnoloogilisel kaasajastamisel murranguliseks.

Kevadeks valmis andmetöötlusosakonnas raamatukogu automatiseeritud infosüsteemi tuuma – elektronkataloogi – jaoks sisestusprogramm. Pärast katsetamist, täiendamist ja töötajate väljaõpetamist alustasime **esimesena** Eestis saabuvate trükiste inventeerimist ja kataloogimist arvuti abil. Alustati 1994. aastal ladina tähestikus ilmunud raamatutest. Esimene kirje arvutikataloogi sisestati 29. novembril. Arvutikataloog kannab nime INGRID.

Kataloogija täiendab komplekteerimisosakonna arvestussektoris, kus võetakse arvele saabuvad trükised, koostatud lühikirje kirjealasid (täiendkirjete pealdised koos rollikoodidega, võtmesõnad, ilmunismaa ja -keelekoodid, põhi- ja ajutine kohaviit) ning trükib välja kataloogikaardi. Põhilises osas valmis tesauruse haldamise ning märksõnastamise moodul, mis lisaks märksõnastamisele ja liigitamisele võimaldab vaba märksõnastamisega luua ka eesti- ja ingliskeelse tesauruse.

Üleminekuga arvutikataloogile muutus ka trükiste inventeerimine – kasutusele võeti ühtne, kõiki kogusid läbiv numeratsioon, trükised saavad inventarinumbriga viitkoodi-etiketi. (Vana süsteemi kohaselt on igal kogul (v. a. perioodika- ja õppekirjanduse kogu) oma inventarinumbrate süsteem.) Inventariraamat saadakse arvutiväljatrükina. Katsetamisjärgus on statistikablokk. Nii luuakse ka vajalik andmestik kogude haldamiseks ja laenutuste registreerimiseks arvutitel. Kaartkataloogide konversiooniga paralleelselt toimub kogu raamatuvara ümberinventeerimine.

1995. aastal on kavas alustada jätkväljaannete ja kõigi saabuvate trükiste (ilm. alates 1945.a., v. a. nn. puhas perioodika, mis nõuab erisugust programmi) arvutikataloogimisega ning andmete sisestamisega tagasihaaravalt kuni 1990. aastal ilmunud väljaannete kohta (ca 75000 nim). Plaani realiseerimine sõltub loomulikult sellest, kui palju arvutikohti on võimalik juurde saada.

Seadistamiseni jõudis RVL-i moodul, mille käivitumisega saavad automatiseeritud RVL-i tööprotsessid. Välja on töötatud originaalsed programmid väljasaadetavate ja saabuvate tellimuste ning materjalide registreerimiseks.

Inventariarvestuse programmi (majandusdirektori ja komandandi jaoks) ning näituste andmebaasi haldamise programmi kultuuriosakonnale ei olnud võimalik veel kasutusele võtta, kuna majasisene arvutivõrk veel nendeni ei jõua.

1994. a. alustati INTERNET-i kaudu kättesaadava raamatukogu elektroonilise teatmiku loomist hüpertekstisüsteemi World Wide Web (WWW) abil.

Raamatukogul on praegu 25 arvutitöökohta:

- komplekteerimisosakonnas – 7 töökohta, neist 2 PC486DX, 2 Wang, 1 olivetti (IBM XT-ga ühilduv), 2 terminaali vt510,
- kataloogimisosakonnas – 4 töökohta, neist 1 PC486DX, 3 terminaali vt510,
- perioodikaosakonnas – 1 töökoht PC486DX,
- infoosakonna arvutiandmebaaside ruumis – 4 töökohta, neist 1 PC486DX, 2 PC386DX, 1 olivetti (IBM AT-ga ühilduv),
- bibliograafiaosakonnas – 1 töökoht PC XT
- teadusosakonnas – 3 töökohta, neist 1 PC386DX, 1 PC486DX, 1 PC AT,
- andmetöötlusosakonnas – 5 töökohta, neist 1 PC486DX, 2 PC386DX, 1 PC AT, 1 terminal vt510.

Ei saa pidada loomulikuks, et igal programmeerijal pole oma töökohal arvutit. Lootusetult vananenud on raamatukogu arvutiklassi sisustus – 8 PC286AT, millega töötamiseks puudub korralik tarkvara ja tagavaraosad. Õppetöö efektiivsus moraalselt niivõrd vananenud arvutitel on küsitav.

Septembrist detsembrini viibis raamatukogus automatiseerimise konsultandi ja eksperdina Martin Halbert USA-st. Töö tulemusena valmis tal põhjalik eksperthinnang ja soovitused raamatukogu automatiseerimiseks 1995.–1997.a. On selge, et see ei realiseeru, kui raamatukogu automatiseerimine ei muutu ülikoolis prioriteetseks, kui teadusraamatukogude infosüsteemide väljaarendamine ei kujune riikliku infopoliitika osaks.

- [Aastaruande sisukord](#)

II. KOMPLEKTEERIMINE. KATALOOGITÖÖ

1994. a. kulutati trükiste ostmiseks 3400,0 tuh. kr. (1993.a. – 2262,5 tuh. kr., 1992.a. – 1513,2

tuh. kr. ja 198,3 tuh. rbl), sellest perioodika ettetellimiseks 1995. aastaks 2718,3 tuh. kr. Komplekteerimissummad kasutati järgmiselt:

- Eestis ilmuv perioodika — 100,0 tuh. kr. – 200 nim., (1993.a. – 131 nim., 325,37 tuh. kr.; 1992.a. – 115 nim., 200,8 tuh. kr.),
- välisperioodika — 2460,42 tuh. kr. – 408 nim. (1993.a. – 362 nim., 1826,0 tuh. kr.; 1992.a. – 481 nim., 1391,2 tuh. kr.),
- s. h. vene teadusperioodika — 153,13 tuh. kr. – 79 nim. (1993.a. – 74 nim., 122, 49 tuh. kr.),
- ostud raamatukauplustelt — 600,0 kr. – ca 2500 nim. (1993.a. – 1641 nim., 616,0 tuh. kr.),
- ostud TÜ Kirjastuselt — 64308 kr. – 63 nim. (1993.a. – 94 nim., 53,6 tuh. kr.).

Välisperioodikat telliti firma "Svets & Zeitlinger" (2300,0 tuh. kr.) ja a/s "Lesli" (253,0 tuh. kr.) vahendusel.

1994. a. oli tellitud 362 nim. välisajakirju. 262 nim. ajakirju saabus East & Central Europe Journal Donation Project (USA) vahendusel. Taani Kultuuri Instituut tellis 1994.–1996.a. 18 nim. humanitaar- ja sotsiaalteaduslikke ajakirju. "Bull. Med. Libr. Assoc 81(2), April 1993" toodud arstiteaduslike ajakirjade miinimumnimestiku 136-st nimetusest suutis ülikooli raamatukogu tellida vaid 41 nim., s. o. vähem kui 1/3.

Eestikeelne trükis saabus raamatukogusse peamiselt sundeksemplari näol. Paraku on selle kättesaamisega jätkuvalt raskusi – EV Valitsuse ajutine määrus 8. maist 1992. a. ei toimi korrektselt: trükikojad ei täida neile pandud kohustusi. Praegu on oodata uut sundeksemplari seadust. ERÜ juures tegutseb vastav töörühm, ülikooli raamatukogu esindajana kuulub sinna pearaamatukoguhoidja K. Viirsalu. Aruandeaastal kasvas plahvatuslikult eestikeelse trükise hind. (Kalleim raamat oli U. Oti "Playback" – 500 kr.). Sundeksemplarina saamata jäänud trükiseid muretseti otse kirjastustelt ja raamatukauplustelt. Kõikide komplekteerimisallikate tulemusena jõudis eestikeelseid trükiseid raamatukogusse järgmiselt:

- raamatuid — 9243 eks. (1876 nim.),
- ajakirju — 5930 nr. (333 nim.),
- ajalehti — 202 a/k (91 nim.).

Võõrkeelse trükise peamised komplekteerimisallikad olid endiselt annetused ja vahetus. Annetuste (s. h. juhuslike, eelnevalt kokkuleppimata annetuste) üldarv on vähenenud. 1994. a. olid suuremad annetajad *Sabre Foundation* (5200 eks.), Kanada väliseestlased E. Aruja vahendusel (u. 2000 eks.), E. Birnschmidt (1500 eks.), C. H. Loechmüller (u. 800 eks), Bentley College (u. 200 eks.), Kuopio Depooraamatukogu (üle 700 eks.). Viimastel aastatel raamatukogusse põhiliselt juhuslike annetustena saabunud kirjanduse hulgas on palju

väheväärtuslikku, vananenut või raamatukogu jaoks mitteprofiilset. Suur osa sellest on jäetud arvele võtmata või proovitud (erilise eduta) maha müüa.

Vahetuses jätkub vahetuspartnerite arvu vähenemine. Vahetuspunkte oli 1994. a. u. 560 (1993. a. – 681, 1992.a. – 703, 1991.a. – 770). Vahetusega saabus raamatukogusse 1403 eks. raamatuid ja 4909 a.-ü. jadaväljaandeid, vastu saadeti 2950 eks. raamatuid + jadaväljaanded. Vahetuse vähenemise põhjuseks on ülikooli trükiste arvu jätkuv kahanemine (näit. TÜ toimetisi ilm. 1991.a. 40 nim., 1993 – 8 nim., 1994 – 6 nim.), nende hinna oluline tõus ning postikulude järjekordne kallinemine. Praegu toimub vahetus põhiliselt suurte keskustega (näit. USA Kongressi Raamatukogu, Moskva Riikliku Ülikooli Raamatukogu jpt.). Vahetusest on loobunud rida väiksemaid organisatsioone. Norra Kultuurinõukoguga on kokku lepitud ilukirjanduse vahetamiseks, käivad läbirääkimised vahetussuhete taastamiseks Venemaa Riikliku Raamatukoguga (end. V.I.Lenini nim.).

Suuremateks raamatuostudeks olid kirjastuse "Spinger" näitusel olnud trükised (u. 320,0 kr.) ja firma "Krisostomus" vahendusel välismaa mitme suurte kirjastuse raamatud. Sellel aastal oli jälle võimalik muretseda Moskva ja Peterburi kirjastuste poolt väljaantud trükiseid temaatiliste plaanide alusel.

1994. a. saabus raamatukogusse 15226 nim. raamatuid (kokku 31756 eks., sellest ostud 5610, vahetus 1403, annetused 14321, sundeksemplarid 2862, muu 7560 eks.) ja 11015 a.-ü. jadaväljaandeid (ostud 1073 a.-ü., vahetus 4909, annetused 3161, sundeksemplarid 769, muu 1103 eks.). Ajakirju komplekteeriti raamatukogusse 5840 nim. ja ajalehti 225 nim. Järelkomplekteerimise korras täienes kasutuskogu 5591 eks. võrra (reservkogust 2531, arvelevõtmata kirjanduse hulgast 805, TÜ kateedritest ja erialakogudest 329, annetustena 1732 ja ostudena 194 eks.). Kokku täienesid raamatukogu fondid aasta jooksul 55589 a.-ü. võrra, ulatudes 31. 12. 1994 3678262 a.-ü-ni (uue statistika järgi). Vana statistika järgi oli juurdekasv 75100 eks., ulatudes 31.12.1994. a. 5133518 eks-ni.

1994.a. aktiveerusid sidemed vanaraamatute müügiga tegelevate Tartu äridega "Antikvariaat", "Liber", "Vaimuvara" ja Otepää antikvariaadiga. Kogude täiendamiseks on ostetud nii vana eesti- kui ka võõrkeelset kirjandust (näit. kaks komplekti heas korras 1932–1937 ilmunud "Eesti entsüklopeediat"). 10. XII käidi esmakordselt Eesti Raamatuühingu vanaraamatu oksjonil, kust osteti 15 raamatukogus puuduvat või siis vajalikku raamatut. Ilma jäädi mitmest olulisest trükisest, sest hind tõusis oksjonil liiga kõrgele. Võrreldes varasemate aastatega, on ostuna hangitud vanade raamatute arv suurenenud; neid on raamatukogule müünud ka eraisikud.

1994. a. püüdsid raamatukogu komplekteerijad varasemast intensiivsemalt hankida otseinfot maailmas ilmuvate trükiste kohta (kirjastuste kataloogid, Turu rahvusvahelise raamatumessi külastamine). Venemaa trükitoodangu kohta on informatsiooni hangitud mitme erineva aktsiaseltsi ja kooperatiivi kaudu, aruandeaastal lisandus AS "FOROX & HERMES", kes vahendab meditsiinalast kirjandust ja sellega seotud informatsiooni.

Aasta lõpul toimus komplekteerijate töös suur muutus: seoses elektronkataloogi käivitumisega hakati raamatuid komplekteerimisosakonnas inventeerima arvuti abil. Aasta lõpuks oli

niimoodi arvele võetud üle 200 trükise (ilmumisaastaga 1994, raamatukogusse saabunud novembris-detsembris).

1994. a. algas raamatukogu kataloogitöös uus ajastu — 29. nov. sisestati arvutikataloogi jaoks esimene kirje (Eesti ülikooli algus. Tartu, 1994). Esialgu hakati arvuti abil kataloogima saabuvald (ladina tähestik, ilm. 1994) raamatuid. Kirje koostamisel võetakse aluseks komplekteerijate poolt koostatud esmane lühikirje. Kataloogija peab täiendama kirjealasid, lisama uusi andmeid (rollikoodid, võtmesõnad, kohaviidad) ja trükkima välja kataloogikaardi. Liigitajad peavad senisele UDK indeksile lisama veel märksõnad – see on teatud mõttes täiesti uus tööloik. Lugejani peaks arvutikataloog jõudma 1995.a. teisel poolel.

Paralleelselt arvutikataloogiks ettevalmistamisega kulges aruandeaastal senine kaartkataloogimine, nende liitmine olemasolevatesse kaartkataloogidesse, fondist mahakantud raamatute kustutamine kataloogidest, kataloogide redigeerimine. Kümnnendliigitussüsteem UDK, millel põhineb raamatukogu süstemaatiline kaartkataloog, on UDK-keskuses Haagis ümbertöötamisel. 1993. a. ostis Kultuuri- ja Haridusministeerium õiguse UDK-tabelite eesti keelde tõlkimiseks. Tänu sellele jõuab informatsioon muudatuste ja täienduste kohta operatiivselt Eestisse. Süstemaatilise kaartkataloogi rubriike on nende põhjal kaasajastatud, mille tulemusena lugejate hinnangud sellele on mõnevõrra paranenud. Kataloogitöö olulisemad tulemused oleksid järgmised:

- 1) Raamatutele ja erilaadsetele materjalidele koostati 18500 kirjet. (Raamatute kataloogimisega oldi kogu aasta järje peal.)
- 2) Tähestik- ja kohakataloogidesse liideti 83000 kaarti.
- 3) Kustutati ca 38000 eks. raamatuid.
- 4) Liigitati 21000 nim. saabunud raamatuid ja jadaväljaandeid.
- 5) Süstemaatilistesse kataloogidesse liideti 37000 kaarti.
- 6) Süstemaatilisi katalooge redigeeriti 48000 kaardi ulatuses (rubriigid meditsiin, geograafia, usuteadus, matemaatika, kunst ja kirjandus, majandus).
- 7) Märksõnakataloogidesse liideti 7000 kaarti (valdavalt rekataloogimisest saabunud vanem võõrkeelne kirjandus).
- 8) Märksõnakatalooge redigeeriti ca 22000 kaardi ulatuses (viidi lõpule 1989. a. alustatud eestikeelse kirjanduse märksõnakataloogi redigeerimine).

Rekataloogijad lõpetasid erihoiust tulnud raamatute kataloogimise, jätkasid erihoius olnud perioodika ja KHO erakogude kataloogimist. 1994. aastaks oli rekataloogijatel planeeritud üleminek arvutikataloogimisele, kuid see ei teostunud arvutivõrgu väljaehitamisega seotud probleemide tõttu. Raamatukogul on perspektiivis liituda Euroopa vanatrükiste andmebaasiga

"Database of printed materials to 1830", mida koordineerib *Concortium of European Research Libraries* (CERL). Juba praegu vastab nimetatud andmebaasi nõudmistele rekataloogitud osa vana võõrkeelse kirjanduse sedelkataloogist.

Ülemineku tõttu arvutikataloogimisele on kataloogijad pidanud tegelema rea teoreetiliste probleemidega ERÜ vastavate töögruppide juures. Bibliokirje töögrupi põhisuunaks oli Eestis kasutatavate kirjereeglite vastavusse viimine rahvusvaheliste reeglitega, bibliokirjete vahetusformaadi kindlaksmääramine Eesti suurematele teadusraamatukogudele. ERÜ liigitamise ja märksõnastamise töögrupp tegeles UDK- tabelite tõlkimisega eesti keelde (TÜR-st tõlkisid K. Piir, L. Dubjeva, P. Naggel, S. Nilbe, H. Laanes) ja eestikeelse universaalse märksõnastiku koostamisega.

- [Aastaruande sisukord](#)

III. TÖÖ KOGUDEGA

Seisuga 31.12. 1994 oli TÜ Raamatukogu töötajatel hooldada 3678262 a.-ü. suurune raamatuvara.

Raamatukogul puudub autonoomne küttesüsteem. 1994. a. oli raamatute säilitamise seisukohalt üks raskemaid. Seda põhjustasid kliimaatilised tingimused: väga palavale juulile-augustile järgnes tohutu niiskus septembris. Suhtelise õhuniiskuse % tõusis, suvel lugemissaalides 72–79%, septembris lugemissaalides ja raamatumuuseumis üle 90%, hoidlates üle 70%. Niisuguse olukorra vastu ei saa tegelikult suurt midagi ette võtta, vaid 23. aug. – 12. okt. kontrolliti temperatuuri ja niiskust 2 korda päevas. Olukord paranes, kui maja kütma hakati.

Hoidlate ventilatsiooniavade ette paigaldati filtrid, mis olulisel määral takistab tahma ja tolmu levimist raamatutele. Suuremate töödena puhastati KHO materjale (Vigala Sassi käsikirjad, M. Aidniku annetused) ja C-korruse hoidlas asuvaid raamatuid (u. 77000 trükist).

Fondide süsteemis toimus mitu muutust. *Estica*-toimkonna otsusega ei täiendata juulist enam *Estica*-kogu, selle järelkomplekteerimine jätkub kuni 1945. aastani ilmunud trükistega. Nimetatud kogu täiendamine lõpetati 1940. aastate lõpul, 1992. a. otsustati kogu jätkata vahepealsetel aastakümnetel ilmunuga. Kahe aasta jooksul selgitati välja teistes kogudes (perioodika, võõrkeelne raamat, dissertatsioonid) leiduvad *Estica*-väljaanded ning inventeeriti ümber *Estica*-kogusse. Praktikas see end ei õigustanud – lõhkus formaalsete (keel, ilmumisaeg, koht, laad jne.) tunnuste põhjal korraldatud kogusid, muutis keeruliseks saabuvate trükiste suunamise kogudesse, rekataloogimine tõi kataloogidesse vigu. *Estica*-kirjanduse komplekteerimine ja säilitamine jäävad endiselt raamatukogu tähelepanu keskmesse, raskuspunkt töös kandub vaid sellesisulise analüütilise andmebaasi loomisele.

Likvideeriti eraldi koguna nn. klassikute fond (s. t. Lenini, Stalini, Marxi, Engelsi teosed),

ülearused eksemplarid kustutatakse, vajalikud inventeeritakse ja šifreeritakse ümber võõrkeelse raamatu kogudesse.

Hoidlates tehti mitmeid ümbertõstmisi. Et raamatukogusse saabub üha rohkem uusi nimetusi ajalehti, need on aga alfabeetilises järjestuses, tuli uutele väljaannetele ruumi teha.

Ühtseks tervikuks liideti Tartu dissertatsioonide, auhinna- ja diplomitööde kogu, mis varem oli paigutatud kahte eraldi ossa. Prof. E. Kumari memoriaalkogu paigutati C-korruse hoidlasse teiste memoriaalkogude kõrvale. Vanaraamatu hoidlas tõsteti ümber liiga tihedalt paigutatud raamatuid. Ümberpaigutatud kogudes tehti ka järjestuskontrolli. Kokku paigutati ümber ca 2660 m kirjandust.

Alustati Eesti heliplaatide arhiivkogu (tähisega A) loomist. Sellest peaks kujunema sõjajärgsete Eesti heliplaatide täielik kogu. Loodi sidemed Eesti ainukese antivaarse muusikaäri "Singel", kust on võimalik muretseda fonoteegis puuduvaid heliplaate.

Raamatukogu restauraatoritel (V. Klement, K. Jalas, K. Konsa, J. Lehtaru, R. Sonn) valmis projekt "Raamatuvarade kahjustused, võimalikud katastroofid ja nende tõkendid". Restauratorid konserveerisid/restaureerisid aasta jooksul u. 16000 lehte trükiseid, 2191 lehte käsikirju, 182 lehte originaalgraafikat, 29 geograafilist kaarti jne.

Käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna (KHO) varad täienesid 1994. a. kõige enam käsikirjaliste materjalidega. Pärijad andsid üle prof. Herbert Ligi ja prof. Feliks-Karl Sauksi materjalid. Eesti TA Arhiiv andis üle Hendrik Bekkeri, Nikolai Witkowsky, Otu Ibiuse, Evald Oldekopi isikufondid. Täiendusi saadi A. Heintalu, J. Reinerti, V. Masingu jt. materjalidele. Väga väärtuslikud olid USA-st saabunud Nikolai Maimi loengukäsikirjad.

1994. a. lõpetati J. Konksu, M. Välja, J. Reinerti isikufondide läbitöötamine, pooleli jäi TÜR-i erihoiu osakonna arhiivi ja 1992. a. arhiivimaterjalide korraldamine. Alustati 4 uue käsikirjafondi (L. Leesment, H. Mürk, A. Valmet, Akadeemiline Rootsi-Eesti Selts) läbitöötamist. Koostati 7 käsikirjafondi nimistud (M. Välja, TÜ nim. 1, H. Bekker, N. Witkowsky, O. Ibius, E. Oldekop, J. Konks).

Haruldaste raamatute kogusse võeti üldkogust üle Lääne-Euroopa 16. saj. trükiseid, vanemat eesti perioodikat, saksa prof. D. A. Loeber kinkis luksusväljaande "Istoriija Leib-Gvardii Konnogo polka 1706– 1961". Haruldasi raamatuid kirjeldati plaanipäraselt, ca 1400 nim. Lõpetati saksa 17. saj. raamatute kirjeldamine (kokku u. 5000), jätkati 16. saj. trükise läbitöötamist, kirjeldati poolsada juurdeleitud soome varasemat trükist.

Fotokogusse laekus tavapärase uuemate ülikooliteemaliste fotode kõrval ka vanemaid kultuuriloolisi pilte. Soomlane Jarl Pousar kinkis 44 Tartu, Tallinna, Stockholmi ja Peterburi fotograafide portreefotot 1860.–1880. a-test. Fotokogusse inventeeriti ja kataloogiti tulmed (440). Lõpetati A-formaadi *Estica* raamatutes leiduvate portreede ja kohavaadete kirjeldamine (kokku u. 7320).

Kunstikogusse inventeeriti-kataloogiti S. Krause kogutud raamatugraafika lõigendid. Arvutisse sisestati andmed üle 700 itaalia 17.-19. saj. graafikalehe kohta.

KHO kaartkataloogidesse liideti kokku ca 10000 kaarti. Käsikirjade märksõnakataloogi redigeeriti ja täiendati uute märksõnadega.

- [Aastaaruande sisukord](#)

IV. LUGEJATEENINDUS

Raamatukogus oli 31. 12. 1994. a. registreeritud 24300 lugejat, kellest üle 60% ei kuulu ülikooli koosseisu. Lugejateks on registreeritud kõik TÜ statsionaarsed üliõpilased, palju keskkooliõpilasi, ülikooli lõpetanuid. Lugejate nimekirjast on kustutatud need, kes pole viimase paari aasta jooksul raamatukogu kasutanud, seetõttu ei ole lugejate üldarv, võrreldes eelmise aastaga, suurenenud.

Alates septembrikuust on kasutuses uued lugejapiletid (hind 1 kr.), millele ei märgita enam pikendust.

Lugemissaalides on tehtud mitmeid ümberkorraldusi eesmärgiga suurendada avakogude osakaalu: loodusteaduste ja ühiskonnateaduste lugemissaalidesse on juurde paigutatud 47 uut riiulit, s. o. 200 laudimeetrit. Lugemissaalide töökoormuse ühtlustamiseks viidi raamatupidamise, majandus- ja juhtimisteaduste alased raamatud ja ajakirjad ühiskonnateaduste saalist loodusteaduste saali. Raamatukogusse muretsetud väljaannetest on saalidesse paigutatud rohkem jätkväljaandeid, artiklikogumikke, enamkasutatavate ajakirjade 10 viimast aastakäiku. Aasta lõpul oli teaduskirjanduse lugemissaalide avariilulitel 1850 laudimeetrit trükiseid (loodusteaduste saalis 895, ühiskonnateaduste saalis 565, ajakirjade saalis 390 laudimeetrit).

Euroopa Liidu väljaanded koondati lugemissaali, kus need paigutati avariilulitele neid publitseerivate institutsioonide järgi. Nii on nüüd koos varem põhiliselt õigus-, majandus- jne. alaste raamatute hulgas olnud EL-i väljaanded. Siin on ka teatmekirjandus EL-i kohta ja teiste kirjastuste poolt avaldatud käsitlused EL-i poliitikast, majandusest, seadusandlusest jne.

Et igasugused statistikaväljaanded on lugejate hulgas väga nõutavad, siis koondati need samuti ühte kohta kokku. Loodusteaduste lugemissaali moodustati 128 kaardist koosnev väike kaardikogu, kus on "National Geographic'u" kaasväljaandena ilmunud geograafilised kaardid ja linnade plaanid, Eestis ilmunud kaardiväljaanded. Ajakirjade saali koondati Eesti kõrgkoolide ja Teaduste Akadeemia toimetised.

Ajakirjade saalis on praegu üle 1300 nimetuse ajakirju ja selle valikuga on lugejad üpris rahul. Ajakirjade-ajalehtede kõrge hinna tõttu on neid üha rohkem raamatukogus kasutama hakatud, mistõttu sageli tekivad lugemisel paratamatult järjekorrad. 1994. aastast on võimalik

lugemissaalide avariilulitel olevaid raamatuid ja teadusajakirju 1–5 päevaks koju laenutada, õppetoolid saavad seda teha kaheks nädalaks. Kogu hakati laenutama ka jätkväljaandeid.

Paranenud on paljundusvõimalused raamatukogus, mida lugejad ka agarasti kasutavad. Koopiaid on võimalik lasta teha lugemissaalide korrusel ja kataloogide saalis. (Kopeerimistöödeks on sõlmitud leping AS Kaanon.)

Lugejate käsutusse on tulnud mitmeid uusi CD-ROM andmebaase, võimalik on sidusotsing kontserni STN-INTERNATIONAL andmebaasides. Mõnedest ebamugavustest hoolimata (vähestest arvutitöökohtadest tingitud eelregistreerimine) on andmebaasid infoallikana võitmas lugejate hulgas üha suuremat populaarsust. Oluliseks on tõusnud kasutajakoolitus, mida on vaja psüühiliste pingete vältimiseks, mida praegu võib täheldada. Lugejaid on õpetatud ja konsulteeritud individuaalselt kui ka grupiviisi. Esmakursuslastele tehti õppusi 22 korda, magistrantide gruppidele 8 korda. Väljatöötamisel on õppeprogramm, mida võiks lülitada ülikooli üldisesse õppekavasse.

Uutele lugejatele raamatukogu tutvustamiseks korraldati kord kuus elementaarseid õppusi raamatukogu kasutamise asjus. Osavõtt nendest oli aga enam kui tagasihoidlik: iga kord paar-kolm inimest, peamiselt keskkooliõpilased. Esmakursuslastele mõeldud õppused toimusid 30. aug. – 9. sept. 70 õppusest võttis osa 405 tudengit, kõige agaramalt kehakultuuri-, sotsiaal- ja õigusteaduskonnast.

Sügisest lühendati õppekirjanduse laenutähtaega kahe kuuni. Seda tingis õpikute vähene eksemplaarsus ja ainetüklite koondumine lühemale ajale. Uute õpikute andmebaas on 1992. aastast. Teaduskondadesse saadetakse pidevalt uudisõpikute nimekirju, nende vajalikkuse kohta teaduskondadest aga tagasisidet ei ole. Teaduskonnad on esitanud raamatukogule õppetöös vajalike õpikute nimekirjad, millele raamatukogus märgitakse väljaannete kohaviidad ja eksemplaride arv. Eesmärk on välja selgitada stuudiumi esimesel astmel vajalikud õpikud. Kui teaduskonnad saavad teabe raamatukogus leiduvate õpikute ja nende eksemplaarsuse kohta, on neil võimalik loengukursusi hajutada. Sellest kujuneks siis andmebaas, kus on märgitud õpikute vajadus kursuste kaupa, õpikute olemasolu ja arv raamatukogus. Õppekogus on tihti suures eksemplaarsuses raamatuid, mida põhikogus on vaid 1–3 eks. ja mille järele on pidevalt nõudlus. Millegipärast eelistavad lugejad neid raamatuid tellida aga põhikogust. Kui nüüd põhikogu soovisedelil on ka õppekogu kohaviit, suunatakse see kohe õppekogusse, kust lugeja ilma järjekorrata võib soovitud trükise kätte saada.

Terve aasta on fonoteek olnud avatud ka pühapäeviti, fonoteegi külastatavus on suurenenud, kuulajate kasutada on endiselt 12 kabiini, milles olev helitehnika on aga moraalselt ja füüsiliselt vananenud.

1994. a. alustati 1918–1944 ilmunud väga kasutatavate eestikeelsete ajalehtede laenutamist mikrofilmidel, mis on lugejate seas tekitanud mõningast vastuseisu. Et kasutada saab vaid ühte mikrofilmi lugerit, on sellele pidevalt järjekord.

Sisseastujate põhiteenindajana tegutses sellelgi aastal humanitaarraamatukogu, kus hea reklaami ja hoolsa ettevalmistuse tõttu sujus töö hästi. Probleemiks oli endiselt sisseastujatele

vajalike õpikute vähesus või puudumine humanitaarraamatukogus.

- [Aastaaruande sisukord](#)

V. BIBLIOGRAAFIATÖÖ

Bibliograafiatöös oli 1994. a. käsil viis teemat, mille kohta koostatakse kartoteeke. Uue teemana lisandus kaastöö eesti retrospektiivse rahvusbibliograafia koostamisel Tartu saksakeelse ajalehe "Dörptsche Zeitung" bibliografeerimisega. Kartoteekide põhjal koostatakse bibliograafiaväljaandeid, -nimestikke; arvutitöökohtade ja -programmide saamisel asutakse neid konverteerima andmebaasideks.

- 1) Kartoteeki "Tartu Ülikool. Ajalugu. Õppejõudude, teenistujate ja kasvandike biobibliograafia (1632–1710, 1802–1994®)" bibliografeeriti 9228 nim., kokku 12244 (1993. a. 9408) kaarti. Kartoteegi maht aastavahetuseks oli 333 876 kaarti. Raamatukogusse jooksvalt saabuvate trükiste, bibliograafiate kõrval on oluliseks allikaks saanud ka teadlaste tööde juures olevad kirjandusloetelud. Nende läbivaatamine on aeganõudev, kuid annab enam-vähem usaldatavaid andmeid TÜ õppejõudude välismaal ilmunud tööde kohta. Probleme on tekkinud TÜ isikkoosseisu kindlakstegemisega (puudub vastava väljaande uus trükk).
- 2) Kartoteeki "Teaduste ajalugu Eestis. AA 1956–1994®" lisandus 112 kaarti (1993. a. 81), kartoteegi maht on 3530 kaarti.
- 3) Kartoteeki "Eesti ajalugu 1918–1944" bibliografeeriti 2552 nim. , kartoteegi maht aastavahetuseks oli 9583 nim. Lõpetati eestikeelsete ajakirjade bibliografeerimine (v. a. TÜR-is puuduvad, põhiosas ka *Estica* kogu läbitöötamine, alustati "Postimehe" bibliografeerimist).
- 4) "Dörptsche Zeitung" (1789–1875). Tööd alustati märtsis. Aasta lõpuks jõuti bibliografeerida 936 nim. (23 numbrit 1811. aastast). Töö käigus üleskerkinud probleemistik on lai (materjali valik, uudiste ja kuulutuste sisu refereerimine, isikunimede esitamine kirjes, kirje informatiivsus, sisu esitamine ainult saksa keeles või lühidalt ka eesti keeles). Probleemistik vajab arutamist ja konsulteerimist KM-i ja ERR-i vastavate töötajatega.
- 5) "URBIS. Rahvusvaheline andmebaas, soome-ugri keeleteadus 1988–1992. (Vene aladel ilmunu)". 1988–1989. a. ilmunud kirjandus on bibliografeeritud ja arvutisse sisestatud. Aasta jooksul bibliografeeriti juurde 103 nim., arvutisse sisestati 188 kirjet, andmebaasi maht aasta lõpuks oli 893 nim. Töö andmebaasi loomisel on olnud ajaliselt väiksem, kui kontaktide otsimine ja loomine loodetavate koostööpartneritega Venemaal. Otsekontaktide tekkimisel oli oluline Helsingi Ülikooli Raamatukogus korraldatud seminar soome-ugri rahvaste rahvusraamatukogude esindajatele. Alustati eeltöid soome-ugri raamatukoguhoidjate URBIS-seminari korraldamiseks 1995. a. mais.

Bibliograafid koostasid peamiselt väljastpoolt raamatukogu tulnud tellimuste alusel 13

kirjandusnimestikku (1219 nim.). Töömahukamad tellimused olid Prantsusmaalt Fr. M. Klinger ja 19 saj. Tartu ülikooli kohta ning Saksamaalt 18./19. sajandi saksakeelse katekismuse leidumise kohta Tartu Ülikooli Raamatukogus. Teatmebibliograafia osakonna teatmearhiiv täienes 1379 kaardi võrra.

Kartoteegi "Tartu Ülikool" põhjal koostatakse ülikooli bibliograafia-aastaraamatuid, millest oli töös 7 nimetust (aastad 1986–1992). 12. juulil loovutati TÜ Kirjastusele 1986. a. ilmunud tööde bibliograafia, mis aga aruandeaasta lõpuks ei ilmunud. Ülikooli bibliograafia aastaraamatute avaldamisel on tekkinud kahetsusväärset pikka ajalist distantsi.

Bibliograafiaväljaannetest nägid 1994. a. trükivalgust raamatukogu endise töötaja pensionär Eha Saarma koostatud Peeter Põllu personaalbibliograafia, mis ilmus eestikeelse ülikooli 75. aastapäevaks ja Inta Öpiku koostatud Aleksander Paldroki bibliograafia.

- [Aastaruande sisukord](#)

VI. TEADUSÖÖ. KIRJASTUSTEGEVUS

1994. a. oli käsil 8 teadustöö teemat:

- 1) Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis (juh. M. Ermel).

Tänapäeva raamatukogunduse põhiprobleeme käsitlev uurimisteema päädis teaduskonverentsiga 5.–6. dets. Konverentsist võttis osa 121 inimest 17 raamatukogust ja teadusasutusest. Kahel ühisistungil ja neljas töörühmas kuulati kokku 34 ettekannet (16 ülikooli raamatukogu töötajatelt). Konverentsi temaatika oli aktuaalne ja suunitlusega tulevikku. Kandvaks ideeks oli Eesti raamatukogude jõudmine avatud infomaailma. Kõigi ettekannete kokkuvõtted avaldati paljundusena 65-s eksemplaris.

- 2) Tartu Ülikooli Raamatukogu ajalugu 19.–20. saj. (juh. H. Tankler).

1994. a. olid põhitähelepanu all TÜR-i ajaloolised fondid ja nende kujunemine. Käsil on artiklilogumiku koostamine raamatukogu fondide kujunemisloost. Osa artikleid on toimetamisel (A. Laumets, K. Kõnsa), osa lõpetamisel (L. Urba, E. Jaanson, I. Kukk, M. Rand, N. Vorobjova, T. Täpsi, T. Meikar). Kogumik on planeeritud saksakeelsena TÜ toimetistes.

- 3) Tartu ülikooli ajalugu 19. saj. ja 20. saj. I poolel (H. Tankler).

Jätkus andmete kogumine TÜ õppejõudude biograafilise leksikoni (1902–1918) jaoks. H. Tankler on avaldanud ühe ja esitanud avaldamiseks kolm artiklit ning esinenud kolme ettekandega TÜ ajaloo kohta. Ta juhendas kolme TÜ ajalugu ja isikkoosseisu käsitlevat diplomitööd: 1) Carl Schirren poliitikuna (A. Kärssin), 2) Alexander von Keyserlingk ja Otto von Bismarck (M. Ivandi), 3) TÜ füüsika- matemaatikateaduskonna õppejõudude tööde

bibliograafia (T. Praks).

4) "Eesti mõistatused" (R. Saukas; ühisprojekt EKI-ga; juh. EKI juhtteadur ja TÜ prof. A. Krikmann).

R. Saukas jätkas tekstide autentsuse kontrolli mõistatuste kartoteegis (läbi töötatud 14 kasti, 223 tüüpi) ja mõistatuste leidmiseks vaatas läbi 92 säilikut EKI varem läbitöötamata murdekogusid.

5) Tartu Ülikooli trükikoja toodang aastail 1631–1710 (M. Rand, E. Jaanson).

Arvutisse sisestati ligi 500 trükise kirje. Paralleelseslt trükiste läbitöötamisega on TÜR-is puuduvate trükiste hangitud koopiad korraldatud iseseisvaks koguks, mis hõlmab praeguseks 936 nim. uurimistööks Rootsi raamatukogudes said E. Jaanson ja M. Rand 1-kuulise stipendiumi Põhjamaade Ministrite Nõukogult. Oktoobrisse planeeritud reis lükkus laevaliikluse katkestuse tõttu 1995. aastasse.

6) Lääne-Euroopa 16.–18. sajandi joonistus ja 16.–18. sajandi portreegravüür (I. Kukk. T. Nurk).

T. Nurk lõpetas portreegravüüride kataloogi käsikirja, töötades Tartu Kultuurkapitali stipendiumiga. I. Kukk koostas passid F. S. Morgensterni ja K. A. Senffi joonistustele. I. Kukul ei õnnestunud saada stipendiumi uurimistööks Saksa muuseumides.

7) Eesti-, Liivi ja Kuramaa haritlaskonna kujunemine ja akadeemilised sidemed 17.–18. sajandil (A. Tering.)

A. Tering jätkas materjalide kogumist kolme Eesti- ja Liivimaa 16.–18. saj. haritlaskonda käsitleva teatmeteose tarvis, töötades Halles Franckesche Stiftungi arhiivis, Taani Kuninglikus Raamatukogus ja Riigiraamatukogus ning Göttingeni Ülikooli Raamatukogus. Ta koostas näitused Halle ja Königsbergi ülikooli juubeliks. Halle ülikooli juubelinäituse puhul ilmus mahukas saksakeelne kataloog, Königsbergi ülikooli ja Baltimaade sidemete kohta artikkel ajakirjas "Akadeemia". Ta pidas välismaal 6 teaduslikku ettekannet (vt lisa 4). Mahuka publikatsioonina ilmus "Tartu ülikooli (Academia Gustaviana) senati protokollid 1632–1656. Kd 2: 1637–1644".

8) Raamatukogu varade säilitamine, konserveerimine ja restaureerimine.

J. Lehtarul jätkusid õpingud magistrantuuris orgaanilise keemia instituudi juures ja ettevalmistused magistritöö koostamiseks. K. Konsal ilmus 5 teaduslikku või populaarteaduslikku artiklit ja pidas 6 ettekannet põhiliselt kogude säilitamise teemadel.

Valmis projekt "Raamatuvarade kahjustused, võimalikud katastroofid ja nende tõkendid" (V. Klement, K. Jalas, K. Konsa, J. Lehtaru, R. Sonn).

1994. a. toimusid raamatukogus järgmised konverentsid, seminarid, sümposionid (nende kavad vt.Lisa 3).

1) 24. jaan. 1994.a . toimunud traditsioonilise Friedrich Puksoo päeva teemaks oli seekord teadus- ja kultuurilooline raamat Eesti teadusraamatukogudes. TÜR-i töötajatest esinesid H. Tankler, T. Šahhovskaja, K. Konsa, M. Kümnik, R. Michelson. Toimus Puksoo preemiate kätteandmine 1993. a. laureaatile (U. Liivaku, P. Lotman, A. Tering). Puksoo päevast võttis osa 78 inimest mitmest Eesti raamatukogust ja teadusasutusest.

2) 11.–15. maini Läänemeremaade raamatukogude ühenduse "Bibliotheca Baltica" 2. sümposion, millest võttis osa 49 delegaati 7 maalt (Eestist 22, Saksamaalt 15, Lätist 4, Soomest 3, Poolast 2, Venemaalt 2, Taanist 1). Esindajaid oli 25 raamatukogust. Sümposionil kuulati 10 ettekannet, mis põhiliselt käsitlesid raamatukogude koostööd fondide kättesaadavaks tegemisel, kataloogide konversioonil, ühistöö projektide väljatöötamisel. Tartus võeti vastu "Bibliotheca Baltica" põhikiri, mis ilmus ajakirjas "Raamatukogu" nr. 4.

3) 5.–6. dets. toimus raamatukogu 16. teaduskonverents teemal "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis". (Lähemalt vt. teadustöö teemad.)

4) 22. 04. toimus raamatukogus Soome-Eesti ühisseminar teemal "Dokumentide liigitamise probleemid teadusraamatukogudes", mille tööd juhatas H. Laanes.

Kirjastustegevus oli aruandeaastal küllaltki edukas. Trükist ilmus 8 teaduspublikatsiooni ja 12 reklaamväljaannet valguskoopiatena. Olulisim oli A. Teringu koostatud, tõlgitud ja kommenteeritud "Tartu ülikooli (Academia Gustaviana) senati protokollid 1632–1656" teine köide. (Publikatsioonide täpne nimekiri vt. Lisa 1.)

Raamatukogu töötajatelt ilmus 21 teaduslikku artiklit, neist rahvusvahelistes väljaannetes 14 ning 62 populariseerivat artiklit/sõnumit kohalikus trükisõnas. Ettekandeid seminaridel, konverentsidel oli 62, neist rahvusvahelistel 27.

- [Aastaaruande sisukord](#)

VII. RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Raamatukogu rahvusvaheline koostöö on laienenud ning mitmekesistunud.

Jätkus publikatsioonide vahetamine raamatukogude, teadusasutuste, organisatsioonide ja üksikisikutega välismaal. Vahetuspartnereid oli 560, 1993. a. 671. Bibliograafilise info saamiseks on raamatukogu poole pöördutud u. 150 korral. Mitmed päringud olid väga töömahukad ja nõudsid lausa uurimistööd (Fr. M. Klinger ja TÜ 19. sajandil; 18.–19. saj. saksakeelse katekismuse leidumus TÜR-is jne.).

Lisaks tavapärasele publikatsioonide ja bibliograafilise teabe vahetamisele/vahendamisele osales raamatukogu mitmetes koostööprojektides:

1. "URBIS. Rahvusvaheline andmebaas, soome-ugri keeleteadus 1988–1992.(Vene aladel ilmunu)"koostöös Soome Kodumaiste Keelte Uurimiskeskuse, Ungari TA Keeleteaduse Instituudi, Hamburgi Ülikooliga (SLV). Vastutav täitja Mare Onga.
2. Kaastöö entsüklopeediale "Historische deutsche Buchbestände" ("Ajaloolised saksa raamatukogud", koostaja Bernhard Fabian Münsteri Ülikoolist (SLV) Volkswageni Fondi toetusel. Vastutavad täitjad Mare Rand, Hain Tankler.
3. "Eesti, Läti, Leedu ja Rootsi teadusraamatukogude töökorraldus". Projekti juht on Stockholmi Ülikooli Raamatukogu. Nimetatud projekti raames stazheeris teenindusdirektor K. Miil veebruaris Umea Ülikooli Raamatukogus ning osales ühisseminaril.
4. Toimused läbirääkimised Osnabrücki Ülikooli Keele- ja Kirjandusteaduskonna prof. Klaus Garberiga 17. saj. saksa kultuuriruumis ilmunud juhutrükiste koondkataloogi loomiseks ja ? 62;1;2;6;8;9cmikrofilmimiseks. Projekti finantseeriks Volkswageni Fond.

Mitmel raamatukogu töötajal oli võimalus end pikemaajaliselt täiendada välisriikides: komplekteerijad M. Liivamägi ja M. Karo USA-s, restauraator K. Laur Vello Helki stipendiaadina ja fonoteegi töötaja A. Kartul Taanis, teenindusdirektor K. Miil, kultuuriosakonna juhataja I. Smuškina ja komplekteerimisosakonna töötaja E. Linnumägi Goethe Instituudi stipendiaadina Berliinis. Tavaliseks on saanud raamatukogu teadurite A. Teringu ja H. Tankleri tööreisid Saksamaale, Rootsi, Taani, et sealsetes arhiivides läbi töötada uurimistemade kohta leiduvat materjali. Tartus olid end täiendamas Lüneburgi konservator C. Gertz ja Leedu TA Raamatukogu konservator G. Smaljukene. Neli kuud töötasid Tartus Rice'i ülikooli raamatukogu töötajad Martin ja Barbara Halbert. M. Halbert on automatiseeritud raamatukogusüsteemide ekspert, kes aitas tööle rakendada siinset süsteemi.

Välislepingute kohaselt tehti konserveerimis/restaureerimistöid Jyväskylä Ülikooli Raamatukogule ja Soome Kirjanduse Seltsile ning proovitöid Uppsala Linnaraamatukogule.

1992. a-st on raamatukogu Euroopa Teadusraamatukogude Ühenduse (LIBER) liige; 1994. aastast Läänemeremaade ühenduse "Bibliotheca Baltica" liige, ühtlasi ka asutajaliige; Euroopa Meditsiiniraamatukogude Assotsiatsiooni (EAHIL) ja Rahvusvahelise Muusikaraamatukogude Assotsiatsiooni (IAML) liige.

Raamatukogus toimusid välisriikide trükisõna tutvustavad näitused (kirjastused "Spinger", "YMCA- PRESS", austria kaasaegne kirjandus, norra ilukirjandus). Oma loomingut tutvustavate näitustega esinesid soome maalikunstnik Silja Salokas, taanlanna Anne Berndt ja ungari fotograaf Frank Dean. Raamatukogu kunstikogus leiduvaid kunstiteoseid tutvustati Lüneburgis ja Riias ("K. A. Senff ja TÜ joonistuskool"), Maini äärses Frankfurdis ja Weimaris (F.G. Kugelgeni portree J. W. Goethest) ning Weimaris (F. G. Kugelgeni portree J. G. Herderist) toimunud näitustel.

Raamatukogu direktor Malle Ermel

- [Aastaaruande sisukord](#)

Lisa 1

RAAMATUKOGU PUBLIKATSIOONID

I. TEADUSTÖÖD, BIBLIOGRAAFIAD, KATALOOGID

1. Itaalia 18. sajandi graafika Tartu Ülikooli Raamatukogus: Kataloog / Koost. I. Kukk, toim. M. Rand. Tartu, 1993. 100 lk. – Res. vn. ja ingl. k. – Tegelikult ilm. 1994.a.
2. Professor Aleksander Paldrok: Kirjanduse nimestik 1896–1991 = Professor Aleksander Paldrok: Literaturverzeichnis 1896–1991 / Koost. I. Ööpik, toim. R. Saukas. Tartu, 1994. 120 lk.
3. Professor Peeter Põld: Kirjanduse nimestik / Koost. E. Saarmaa, toim. R. Saukas. Tartu, 1994. 124 lk.
4. Saksa 18. sajandi graafika Tartu Ülikooli Raamatukogus: Kataloog / Koost. T. Nurk, toim. M. Rand. Tartu, 1993. 104 lk. – Res. vn. ja sks. k. – Tegelikult ilm. 1994.a.
5. Saksa 15.–17. sajandi graafika Tartu Ülikooli Raamatukogus: Kataloog / Koost. T. Nurk, toim. M. Rand. Tartu, 1993. 87 lk. – Res. vn. ja sks. k. – Tegelikult ilm. 1994.a.
6. Taimeperekondade nimed ladina, eesti, inglise, saksa, soome ja vene keeles / Koost. S. Mikelsaar, toim. J. Paal. Tartu, 1994. XIX, 118 lk. – Paralleelpealkiri lad., ingl., sks., sm. ja vn. k.
7. Tartu ülikooli (Academia Gustaviana) senati protokollid 1632–1656 = Konsistoriumsprotokolle der Universität Dorpat (Academia Gustaviana) 1632–1656 / Koost., tlk., komment. A. Tering, toim. A. Lill, R. Saukas, V. Seiler. Kd. 2: 1637–1644. Tartu, 1994. 320 lk.
8. Tering, A. Gelehrte Kontakte der Universität Halle zu Est-, Liv- und Kurland zur Aufklärungszeit: Ausstellung aus Anlaß des 300. Jubiläums der Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg in der Universitätsbibliothek Tartu vom 12. Mai 1994 bis zum 19. September 1994: [Katalog] / Redaktion M. Rand, G. Bense, Übersetzung aus dem Estnischen V. Seiler. Tartu, 1994. 95 S.
9. [Konverentsi "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" ettekannete kokkuvõtted valguskoopiatena 65. eks. 86 lk.]

II. REKLAAMVÄLJAANDED

1. Eesti raamatukogudes ja teadusasutustes olevad andmebaasid: [Reklaamvoldik] / Koost. Ü. Must.
2. Euroopa Liidu seadusloome käik ja selle kohta käiv dokumentatsioon: [Reklaamvoldik] / Koost. Ü. Must.
3. Euroopa Liidu väljaanded: Infoleht nr. 1 /Koost. Ü. Must.
4. Kaugõppeandmebaas: [Reklaamvoldik] / Koost. Ü. Must.
5. Tartu University Library. Scietific Information Department: [Reklaamvoldik]/ Koost. A. Norberg.
6. Tartu Ülikooli Raamatukogu elektronkataloog novembris 1994: [Reklaamvoldik] / Koost. I. Saare.
7. Tartu Ülikooli Raamatukogu. Euroopa Liidu dokumentatsioonikeskus: [Reklaamvoldik] / Koost. Ü. Must.
8. Tartu Ülikooli Raamatukogu. Euroopa Liidu dokumentatsioonikeskus: [Reklaamvoldik] / Koost. Ü. Must.
9. Tartu Ülikooli Raamatukogu kataloogide juht: [Reklaamvoldik] / Koost. L. Külv.
10. Tartu Ülikooli Raamatukogu kultuuriosakond: [Reklaamvoldik] / Koost. I. Smuškina.
11. Tartu Ülikooli Raamatukogus koostatavad bibliograafilised andmebaasid: [Infoleht] / Koost. A. Laumets.
12. Universitätsbibliothek Tartu: [Infoleht "Bibliotheca Baltica" sümpoosionist osavõtjatele] / Koost. V. Seiler. 4 lk.
 - [Aastaruande sisukord](#)

Lisa 2

RAAMATUKOGU TÖÖTAJATE ARTIKLID, BIBLIOGRAAFIANIMESTIKUD, SÕNUMID

1. Ermel, M. Märkmeid ja mõtteid Saksamaa-reisilt // Raamatukogu. 1994. Nr. 1. Lk. 26.

2. Ermel, M. Drei bedeutende Bibliotheken – ein nationales Erbe // Bibliotheca Baltica: Symposium vom 15. bis 17. Juni 1992 in der Bibliothek der Hansestadt Lübeck im Rahmen der Initiative ARS BALTICA. München; New Providence; London; Paris, 1994. S. 122–129.
3. Espenberg, A., Rosenberg, T., Siiraja, M., Tannberg, T., Tae, S., Valdmaa, S., Värä, E. Uusaeg. Tallinn: Avita, 1994. 4. kd. 115 lk.
4. Espenberg, A. Kolumbia parlamendi- ja presidendivalimiste vahel // Eesti Aeg. 1994. 27. apr., nr. 16. Lk. 16.
5. Espenberg, A. Rahutu Kesk-Ameerika – Panama. Valimismaratoni Kesk-Ameerikas // Eesti Aeg. 1994. 13. apr., nr. 14. Lk. 9.
6. Espenberg, A. Saalomoni saared: riik kahe peaministriga // Postimees. 1994. 30. dets., nr. 302. Lk. 8.
7. Espenberg, A. Valimised Dominikaani Vabariigis // Eesti Aeg. 1994. 18. mai, nr. 19. Lk. 8.
8. Grünfeldt, I. Armas agul: [Rets.: Ränik, V. Ajast väljas. Viljandi, 1994] // Päevaleht. 1994. 26. aug., nr. 222.
9. Grünfeldt, I. Janutajad: [Rets.: Kivi, A. Teisikud ja armukesed. Tallinn, 1993] // Noorus. 1994. Nr. 1. Lk. 34–35.
10. Grünfeldt, I. Jäepärlimäng: [Rets.: Piir, M. Kuningad. Jaht. Tallinn: Huma, 1993] // Noorus. 1994. Nr. 5. Lk. 34.
11. Grünfeldt, I. Maimu Bergi romaanid on armastuse ja unistuse reekviemid: [Rets.: Berg, M. Ma armastasin venelast. Tallinn: Kupidar, 1994] // Hõimikuleht. 1994. 27. juuli, nr. 169.
12. Jaanson, E.-L. Auf der Suche nach Frühdrucken aus der Druckerei der Universität Tartu (Dorpat) // 23. ABDOS-Tagung. Tallinn, 9. bis 12. Mai 1994: Referate und Beiträge. Berlin, 1994. S. 76–78.
13. Jaanson, E. Tartu Ülikooli Raamatukogu taas Rückeri Liivimaa erikaart: [Sõnum] // Raamatukogu. 1994. Nr. 2. Lk. 29.
- Karo, M. Collection development in the academic libraries in the present-day Estonia // 23. ABDOS-Tagung. Tallinn, 9. bis 12. Mai 1994: Referate und Beiträge. Berlin, 1994. P. 115–119.
15. Kaugver, K. Kutseksam – mis see on? // Raamatukogu. 1994. Nr. 5. Lk. 25–26.
16. Kokassaar, U., Kõnsa, K. Toxigenic and allergenic moulds in the indoor environment // 7th

International Congress of Bacteriology and Applied Microbiology Division. 7th International Congress of Mycology Division: Abstract Book. Prague, 1994. P. 477.

17. Kokassaar, U., Konsa, K. Indoor bioaerosols in the air of Tartu University Library // 2. Baltic Congress on Laboratory Medicine. Vilnius, 1994. P. 23–24.

18. Konsa, K., Kokassaar, U. Et raamat ei hallitaks // Eesti Loodus. 1994. Nr. 12. Nr. 381–382.

19. Konsa, K., Kokassaar, U. Kas seeneparadiis TÜ teadusraamatukogu hoidlates // Postimees. 1994. 16. nov.

20. Konsa, K., Siimer, M. Klimatoloogitšeskie i mikrobioloogitšeskie issledovanie vozdušnoi sredõ v bibliotekah // Novõe napravlenija v konservatsii pamjatnikov kulturõ na bumagi i pergamene. Sankt- Petersburg, 1994. C. 10.

21. Kuk, I. Baltisakslased Toomel // Postimees. 1994. 28. veebr., nr. 49. Lk. 11.

22. Kuk, I. Ühiselt koostatud kunstinäitus: [Sõnum] // Raamatukogu. 1994. Nr. 2. Lk. 29.

23. Laumets, A. Tähelepanu kohalikele andmebaasidele // *Universitas Tartuensis*. 1994. 28. nov., nr. 37–38.

24. Lehtaru, J. Kas oskame vaadata tulevikku? // Raamatukogu. 1994. Nr. 1. Lk. 27–28.

25. Lushchik M. Potentialities and problems of interlending and document supply in Tartu University Library, Estonia // Document supply in Eastern Europe. UAP Workshop held in conjunction with 3rd Interlending and Document Supply International Conference, Budapest 30–31 March 1993. Boston, 1994. P. 11–15.

26. Mateo Durand, R. "Metsik roos": õied ja okkad // Postimees. 1994. 3. sept.,

27. Mateo Durand, R. Tark õpib teiste vigadest // Postimees. 1994. 7. apr., nr. 80. Lk. 9.

28. Mateo Durand, R. Valguse tagasitulek // Pere ja Kodu. 1994. Nr. 11. Lk. 6–7.

29. Mateo Durand, R. Üks amasoonia lugu // Vikerkkaar. 1994. Nr. 12.

30. Matsulevitš, T. [Sõnumid näitustest] // Raamatukogu. 1994. Nr. 2. Lk. 29.

31. Meltsas, M. Psühholoogia-alane uudiskirjandus // Eesti Psühholoogide Seltsi Laualeht. 1994.

32. Miil, K. Report [to get aquatinted with the management and administration of the Umeå University Library] // Stockholms Universitetsbibliotek. Rapport. 1994. N 24: Library management development project. 2nd Report. P. 25–27.

33. Must, Ü. Andmebaasid humanitaaridele // *Universitas Tartuensis*. 1994. 9. dets.
34. Must, Ü. Arvutiandmebaasid Tartu Ülikooli raamatukogus // *Arvutimaailm*. 1994. Nr. 3. Lk. 55.
35. Must, Ü. Bibliometric methods in evaluation of readers information activities // *Proceedings of the conference dedicated to 470 years anniversary of Latvian Academic Library*. Riga, 1994. P. 50–52.
36. Must, Ü. ISI andmebaaside kasutamine teadustöös // *Universitas Tartuensis*. 1994. 27. mai, nr. 11 [!20].
37. Must, Ü. The Science of the Baltic States in the World's information market // *Baltic Review*. 1994. N 4. P. 37–38.
38. Must, Ü. Tartu University Library as mediator of the ICDL database in Estonia: first experience // *Abstracts for Parallel and Poster Sessions to be presented to the third EDEN Conference: Section B. Group 4*. Tallinn, 1994. P. 8–9.
39. Must, Ü. Uusim õiguskirjandus: Tartu Ülikooli Raamatukogu // *Eesti Jurist*. 1994. Nr. 1. Lk. 56–58; Nr. 2. Lk. 74–76; Nr. 3. Lk. 63–64; Nr. 4. Lk. 67–68; Nr. 5. Lk. 49–50; Nr. 6. Lk. 43–45; Nr. 7/8. Lk. 94–95; Nr. 10. Lk. 59–61; Nr. 11. Lk. 55–58; Nr. 12.
40. Must, Ü. Õigusteaduse alased andmebaasid // *Eesti Jurist*. 1994. Nr. 4. Lk. 52–55.
41. Must, Ü. Äriharidus Londonist, kunstiharidus Münchenist... // *Postimees*. 1994. 10. mai.
42. Nikiforov, I. Budet li ratifitsirovan dogovor o voennõhh pensionerah. Opozitsija kategoritšeskii protiv // *Russkaja gazeta*. 1994. 4. avg., nr. 74. C. 2.
43. Nikiforov, I. Pod jurisdiktsiei i bez nejo estonskii parlament prinjal zakon o gosudarstvennoi granitse // *Russkaja gazeta*. 1994. 7. ijulja, nr. 62. C 2.
44. Nikiforov, I. Portret peregovorov v interjere // *Russkaja gazeta*. 1994. 14. ijunja, nr. 54. C.2.
45. Nikiforov, I. Bõt ili ne bõt Martu Laaru premjer-ministrom rešit partiinõi sjezd // *Russkaja gazeta*. 1994. 2. ijunja, nr. 49. C. 2.
46. Nikiforov, I. Šturm v Suurupi // *Russkaja gazeta*. 1994. 3. marta, nr. 25. C. 2.
47. Nikiforov, I. "Estonija – eto zapad, a Petšorõ – eto Estonija" — stšitajet glava Estonskogo MIDa // *Russkaja gazeta*. 1994. 22. vefr., nr. 22. C. 2.

48. Nikiforov, I. Borba nanaiskih maltšikov pod krovom // Russkaja gazeta. 1994. 4. jan., nr. 1.
49. Nikiforov, I. Restitutsija ne podležit! ili Potšemu Gosudarstvennoe sobranie protiv kulturnoi avtonomii dlja natsionalnõh menšinstv // Estonija. 1994. 11. jan., nr. 7.
50. Nikiforov, I. Na boga nadejatsa, a sam ne plošai // Russkaja gazeta. 1994. 8. vefr., nr. 16.
51. Norberg, A. 8.–9. märtsil 1994 toimus Riias Läti Akadeemilise Raamatukogu 470. aastapäevale pühendatud teaduskonverents: [Sõnum] // Raamatukogu. 1994. Nr. 2. Lk. 31.
52. Norberg, A. Medical information services at Tartu University Library // Proceedings of the fourth European conference of medical libraries "Health information – new possibilities". London, 1994.
53. Norberg, A. Scientific libraries in academic community: freedom and integration // Proceedings of the conference dedicated to 470 years anniversary of Latvian Academic Library. Riga, 1994. P. 35–39.
54. Norberg, A., Tedremaa, M. Tervishoiuinformatsioon – uued võimalused: [Sõnum] // Raamatukogu. 1994. Nr. 4. Lk. 25–26.
55. Poots, L. C.C.F. von Ledebour, veel üks kuulus tartlane // Teaduse ajaloo lehekülgi Eestis : Kogumik. Tallinn, 1994. Kd. 10. Lk. 36–42.
56. Rand, M. Das deutsche Buch als Kern der historischen Buchbestände der Universitätsbibliothek zu Tartu/Dorpat // 23. ABDOS-Tagung. Tallinn, 9. bis 12. Mai 1994: Referate und Beiträge. Berlin, 1994. S. 9–18.
57. Saari, A. Eesti teadus CC väljaannetes // *Universitas Tartuensis*. 1994. 5. märts, nr. 7–8.
58. Saari, A. Seminaril "Science & Technology Network" saab teha tasuta infootsingut tasulistes andmebaasides // *Universitas Tartuensis*. 1994. 30. sept., nr.
59. Saari, A. Uutest infootsingu võimalustest raamatukogus // *Universitas Tartuensis*. 1994. 15. apr., nr. 14.
60. Saari, A. Veelkord probleemist: Kas minu artikkel on CC-s // *Universitas Tartuensis*. 1994. 3. juuni, nr. 21.
61. Saukas, R. Tartu Ülikooli Raamatukogu uusi kunstiväljaandeid: [Sõnum] // Raamatukogu. 1994. Nr. 2. Lk. 28.
62. Schmidt, K. Deutsche Drucke des 17. Jahrhunderts in der UB Tartu // 23. ABDOS-Tagung. Tallinn, 9. bis 12. Mai 1994: Referate und Beiträge. Berlin, 1994. S. 40–44.

63. Schmidt, K. Karl Morgenstern und seine Privatbibliothek // Bibliothek. Forschung und Praxis. 1994. Nr. 3. S. 384–387.
64. Seiler, V. Bibliotheca Baltica 2. sümposion // Raamatukogu. 1994. Nr. 4. Lk.21.
65. Seiler, V. Sümposion "Bibliotheca Baltica" Tartus 12.–15. mail 1994: [Eelteade] // Raamatukogu. 1994. Nr. 2. Lk. 29–30.
66. Taal, K. Eesti ajaloo bibliograafia traditsioone jätkamas // Raamatukogu. 1994. Nr. 4. Lk. 13.
67. Tammur, K. The 16th and 17th century German-language printed sources dealing with the material and intellectual culture of Estonia // 23. ABDOS-Tagung. Tallinn, 9. bis 12. Mai 1994: Referate und Beiträge. Berlin, 1994. S. 19–24.
68. Pullonen, K., Tankler, H. Carl Friedrich Ledebour Tartu ülikooli botaanikaproffessor 1811– 1836 // Teaduse ajaloo lehekülgi Eestist: Botaanika ajaloost Eestis. Tallinn, 1994. Kd. 10. Lk. 15–21.
69. Rebane, A., Hinrikus, T., Tankler, H. Study plans of pharmacy and the student body in Tartu University during 1919–1940 // Research in medicine 1994. Proc. of the meeting. Tartu, 1994. P. 117.
70. Tering, A. Königsbergi ülikool ja Baltimaad 1544–1944. Akadeemia. 1994. Nr. 12. Lk. 2472–2486.
71. Tõnnov, U. Eesti Rahvusraamatukogu toimetistest: [Rets.] // Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu Aastaraamat 1993. Tallinn, 1994. Lk. 124–127, 147–148. – Res. ing. k. About the Transactions of the National Library of Estonia (TNLE).
72. Tõnnov, U. Tartu Ülikooli Raamatukogus peeti 24. jaanuaril järjekordset Fr. Puksoo päeva: [Sõnum, lühiülevaade] // Raamatukogu. 1994. Nr. 2. Lk. 28.
73. Vene, I. Kahekümnes sajand // Kultuurileht. 1994. 1. juuli, nr. 20. Lk. 9.
74. Vene, I. Kaksteist tundi: [Essee] // Postimees. 1994. 1. märts, nr. 51 [!50].
75. Vene, I. Keskaeg kui põhitõde // Postimees. 1994. 30. dets., nr. 302. Lk. 14.
76. Vene, I. Kuldeesli tuleku puhul: [Rets.: Apuleius. Kuldne eesel. Tlk. Anne Lill. Sihtasutis Hortus Litterarum, 1994] // Postimees. 1994. 15. aug., nr. 186. Lk. 15.
77. Vene, I. Madis Kõivu süvapuurimised: [Rets.: Kõiv, M. *Studia Memoriae*.I. Tallinn, 1994] // Kultuurileht. 1994. 26. aug. , nr. 28. Lk. 20.

78. Vene, I. Masing Spengleri moodi: [Rets.: Masing, U. Vaatlusi maailmale teoloogi seisukohalt. Tartu, 1993] // Postimees. 1994. 27. jaan., nr. 23.
79. Vene, I. Piiritlemisest: [Rets.: Kaplinski, J. På gränsen som inte finns. Stockholm, 1993] // Postimees. 1994. 5. jaan., nr. 4.
80. Vene, I. Puhastustuli: [Artur Alliksaarest] // Looming. 1994. Nr. 1. Lk. 96–105.
81. Vene, I. Rein Sepa püramiid: ["Vanema Edda" tõlkest] // Keel ja Kirjandus. 1994. Nr. 1. Lk. 32–34.
82. Vene, I. Sokratese legend: [Essee] // Looming. 1994. Nr. 1. Lk. 105–109.
83. Vene, I. Taeva haihtumine: [Essee] // Postimees. 1994. 10. veebr., nr. 35.

[Aastaruande sisukord](#)

Lisa 3

RAAMATUKOGUS KORRALDATUD KONVERENTSID, ETTEKANDEPÄEVAD

FRIEDRICH PUKSOO PÄEV 24. 01.1994

Kava:

1. Michelson, R. *In memoriam*. Haldi Teder.
2. Kümnik, M. *In memoriam*. Elsa Kudu.
3. Lott, M. (TPÜ) Eesti raamatuteadus: seisund ja tulevikuväljavaated.
4. Tankler, H. Tartu ülikooli raamatukogu ajaloolise raamatufondi tähtsusest ja selle uuritusest.
5. Reimo, T. (ETAR) Tallinna 18. saj. trükised Eesti TA Raamatukogus.
6. Šahhovskaja, T. Uued käsikirjade kataloogid Tartu Ülikooli Raamatukogus.
7. Konsa, K. Vanema võõrkeelse kirjanduse fondi seisundist.

LÄÄNEMEREMAADE RAAMATUKOGUDE ÜHENDUSE "BIBLIOTHECA BALTICA"
2. SÜMPOOSION

Teaduslikud ettekanded:

1. Kotarski, E. (Gdansk) Die Institutionen der literarischen Kommunikation in Städten des Ostseeraums vom 16. bis zum 18. Jahrhundert.
2. Piirimäe, H. (Tartu) Die estnische Kultur im baltischen/europäischen Kontext.
3. Ermel, M. (Tartu) Die Universitätsbibliothek Tartu in veränderlicher Zeit.
4. Hovi, K. (Turu) Wünsche des Wissenschaftlers an die Bibliothekare.
5. Šeškina, N. Voraussetzungen für die kooperative Benutzung der Bestände (Zoll, Porto, Zustand, Lücken, Erschliessungsmängel).
6. Brinkhus, G. (Tübingen) Schutz und Bereitstellung der Bestände: Probleme der Überführung auf Ersatzmedien und ihrer Erschließung.
7. Henkele, M. (Riia) Ausbau der Bestände: Kauf und Tausch.

16. TEADUSKONVERENTS "RAAMATUKOGU OSA TEADUSLIKUS
KOMMUNIKATSIOONIS" 05.– 06. 12. 1994

Kava:

1. Aaviksoo, J. Eesti teadus ja raamatukogu.
2. Ermel, M. Infoühiskonna väljakutse teadusraamatukogudele (Tartu Ülikooli Raamatukogu näitel).
3. Rannap, E. (TPÜ) Infoteaduste arengust Eestis.
4. Papp, Ü. (TPÜ) Raamatukogust eesti ajakirjanduses.
5. Lepik, A. (TPÜ) Marketingiuuringud raamatukogus: vajadus ja võimalused.
6. Tõnnov, U. Nõudlus ja pakkumine: lugeja ootused ja tegelikkus.
7. Miil, K. Traditsioonilise lugejateeninduse võimalusi muutavas raamatukogus.
8. Roop, M. (ERR) 1993.a. Eestis ilmunud raamat Eesti Rahvusraamatukogus.
9. Treikelder, Ü. Väliskirjanduse komplekteerimine Tartu Ülikooli Raamatukogus – pilguga homsesse.

10. Nestor, A. (ETAR) Komplekteerimise põhimõtetest ja korraldusest Teaduste Akadeemia Raamatukogus.
11. Luštšik, M. Integreerumine Euroopa RVL-i süsteemi.
12. Järs, J. (TTÜ) Lokaal-, CD-ROM- ja kaugandmebaaside ühiskasutusvõrgu loomisest Eesti raamatukogudes.
13. Halbert, M. D. (Rice'i Ülikooli Raamatukogu) Täielik juurdepääs raamatukogu inforessurssidele võrgusüsteemide kaudu: probleemid, suunad ja projekti näidised.
14. Saare, I. Ülevaade Tartu Ülikooli Raamatukogu automatiseeritud süsteemi hetkeseisust.
15. Oja, M. Elektronkataloog – kas see on imelihtne?
16. Dubjeva, L. Kataloogid – konsultant – lugeja.
17. Loorits, E. Info kättesaadavusest tulevikus. Kataloogimise automatiseerimisest ja kaartkataloogide konversioonist arvutikataloogiks.
18. Kirsell, A.-M. (ETAR) Liigitamise erinevusi Eesti raamatukogudes.
19. Normak, A. (ETAR) UDK eestikeelse versiooni loomisest.
20. Kümnik, M., Laumets, A. Tartu Ülikooli Raamatukogu bibliograafiatöö motiivid ja probleemid.
21. Norberg, A. Tartu teadlane infotarbijana ülikooli raamatukogus.
22. Mihkelson, T. Meditsiinalase infoteeninduse hetkeseis Tartu Ülikooli Raamatukogus.
23. Must, Ü. Euroopa Liidu dokumentatsioon infoallikana Tartu Ülikooli Raamatukogus.
24. Saari, A. Uute infosüsteemide kasutamise probleemidest täppisteadlaste teenindamisel.
25. Tammeorg, R. Majandusalane infoteenindus Tartu Ülikooli Raamatukogus.
26. Andresoo, J. (ERR) Rahvusbibliograafia talituse roll ja perspektiivid.
27. Starovoitova, M. Muudatused teadusinfo nõudluses viimastel aastatel (Teaduste Akadeemia Raamatukogu kogemuse põhjal).
28. Kurm, M. (ERR) Andmebaasid ja INTERNET-i kasutamine Eesti Rahvusraamatukogus.

29. Tammaru, K. (ERR) Sundeksemplar Eestis: minevik ja tulevik.
30. Kalvik, M. (TPÜ) Eesti bibliograafiaväljaanded infovahendajatena minevikus ja tänapäeval.
31. Uverskaja, E. (TPÜ) Eestlased kaasaegses rahvusvahelises teatmekirjanduses.
32. Reial, M. (ERR) Kataloogimiskeskused Eesti raamatukogude automatiseeritud infosüsteemis.
33. Nilbe, S. Liigitamine ja märksõnastamine arvutikataloogis.
34. Meltsas, M. Kaasaegse infoteeninduse psühholoogilised probleemid.
35. Halbert, B. (Rice'i Ülikooli Raamatukogu) Eesti ja Ameerika teadusraamatukogude tööpraktika ja meetodite võrdlus.

[Aastaruande sisukord](#)

Lisa 4

RAAMATUKOGU TÖÖTAJATE ETTEKANDED, LOENGUD

1. Dubjeva, L. Kataloogid – konsultant – lugeja — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06.12.
2. Dubjeva, L. Tartu Ülikooli raamatukogu liigituse ja kataloogisüsteemi arengulugu — Tallinna Pedagoogikaülikooli infoteaduste osakonna teadusseminaril Tartus 17.02.
3. Ermel, M. Tartu Ülikooli Raamatukogu muutuv asjas — *Bibliotheca Baltica* 2. sümpoosionil Tartus 11.–15. 05.
4. Ermel, M. Tartu Ülikooli Raamatukogu asend Eesti raamatukogunduses — 23. ABDOS-i konverentsil Tallinnas 11.05.
5. Ermel, M. Tartu Ülikooli raamatukogu koht Eesti teadusraamatukogude süsteemis. — Õpetatud Eesti Seltsi koosolekul 03.11.
6. Ermel, M. Universitätsbibliothek Tartu im Übergang von der konventionellen zur rechnergesteuerten Bibliothekstechnologie. — Poolas Poznani Ülikoolis rahvusvahelisel konverentsil "Teadusraamatukogud üleminekul traditsiooniliselt töötehnoloogialt arvutitehnoloogiale" 15.11.

7. Ermel, M. Infoühiskonna väljakutse teadusraamatukogudele (Tartu Ülikooli Raamatukogu näitel) — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06.12.
8. Jaanson, E.-L. Auf der Suche nach Frühdrucken aus der Druckerei der Universität Tartu (Dorpat) — 23. ABDOS-i konverentsil Tallinnas 9.–12.05.
9. Jaanson, E. Eesti- ja Liivimaa varastel Euroopa kaartidel — Akad. Baltisaksa Kultuuri Seltsis.
10. Kaugver, K. Vanatrükiste masinkataloogimise katsetest TÜ Raamatukogus
11. Kokassaar, U., Konsa, K. Indoor bioaerosols in the air of Tartu University Library — teisel Baltimaade laboratoorse meditsiini kongressil Vilniuses 4.–6.05.
12. Konsa, K. Biokahjustused — ERM-i seminaril 12.05.
13. Konsa, K. Vanema võõrkeelse kirjanduse fondi seisundist — Friedrich Puksoo päeval TÜR-is 24.01.
14. Konsa, K. Raamat ja keskkond – fondide seisundi analüüs — Tallinna Pedagoogikaülikoolis 24.03.
15. Konsa, K., Siimer, M. Klimatoloogitšeskije i mikrobioloogitšeskije issledovanije vozdušnoi sredõ v bibliotekah — konverentsil "Uued suunad paberist ja pärgamendist kultuurimälestiste konserveerimisel" Peterburis 25.–27.05.
16. Kümnik, M. *In memoriam*. Elsa Kudu — Friedrich Puksoo päeval TÜR-is 24.01.
17. Kümnik, M., Laumets, A. Tartu Ülikooli Raamatukogu bibliograafiatöö motiivid ja probleemid — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06.12.
18. Laanes, H. About Indexing of Medical Literature in Tartu University Library — Soome meditsiiniraamatukogude ja Tartu Ülikooli Raamatukogu ühisseminaril Tartus 22.04
19. Loorits, E. Info kättesaadavusest tulevikus. Kataloogimise automatiseerimisest ja kaartkataloogide konversioonist arvutikataloogiks — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06.12.
20. Loosme, I. TÜ Raamatukogu erihoiuosakonna arhiivis leiduvast — Eesti raamatuteaduse XV konverentsil Tartus 25.11.
21. Luštšik, M. Integreerumine Euroopa RVL-i süsteemi — raamatukogu konverentsil

"Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06. 12.

22. Meltsas, M. Kaasaegse infoteeninduse psühholoogilised probleemid — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06. 12.

23. Michelson, R. *In memoriam*. Haldi Teder — Friedrich Puksoo päeval TÜR-is 24.01.

24. Mihkelson, T. The role of Tartu University Library information department in providing medical information — Soome meditsiiniraamatukogude ja Tartu Ülikooli Raamatukogu ühisseminaril Tartus 22.04.

25. Mihkelson T. Computer databases as a new form of information service at Tartu University Library — rahvusvahelisel konverentsil "The integration of European technological libraries" TTÜ-s 06.–08.09.

26. Mihkelson, T. Meditsiinilise infoteeninduse hetkeseis Tartu Ülikooli Raamatukogus — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06.12.

27. Miil, K. Decision-making and leadership — Rootsi-Balti rahvus- ja teadusraamatukogude juhtimise alasel konverentsil ERR-s 13.–15.04.

28. Miil, K. Traditsioonilise lugejateeninduse võimalusi muutavas raamatukogus — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06.12.

29. Must, Ü. ISI andmebaasid ja nende kasutamine bibliomeetrilises uurimistöös — TPÜ infoteaduste osakonna konverentsil "Teadlane tänapäeva infokeskkonnas" 02.03.

30. Must, Ü. Bibliometric methods in evaluation of readers information activities — Läti Akadeemilise Raamatukogu juubelikonverentsil Riias 07.–09.03.

31. Must, Ü. Mõningaid etüüde Pärnumaa raamatukogudest 19. saj. lõpul — Eesti TA Ajaloo Instituudi korraldatud rahvusvahelisel seminaril "Seltsid ja ühiskonna muutumine" Tallinnas 23.05.

32. Must, Ü. Ülikooli raamatukogu kui Euroopa Liidu Dokumentatsioonikeskus. Hetkeseis ja arenguperspektiivid — arutelu "Tartu Ülikooli Raamatukogu — Euroopa Liidu Dokumentatsioonikeskus" TÜR-is 30.05.

33. Must, Ü. Tartu University Library as mediator of the ICDL database in Estonia: First experience — 3. EDEN-i konverentsil Tallinnas 06.–08.06.

34. Must, Ü. Euroopa Liidu dokumentatsioon infoallikana Tartu Ülikooli Raamatukogus — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06.12.

35. Nilbe, S. Luokitus ja indeksointi Viron kirjastoissa — Soome meditsiiniraamatukogude ja

Tartu Ülikooli Raamatukogu ühisseminaril Tartus 22.04.

36. Nilbe, S. Liigitamine ja märksõnastamine arvutikataloogis — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06.12.

37. Norberg, A. Medical information services at Tartu University Library — neljandal Euroopa meditsiiniraamatukogude konverentsil "Health information – new possibilities" Oslos 27.06.–02.07.

38. Norberg, A. Scientific libraries in academic community: freedom and integration — Läti Akadeemilise Raamatukogu juubelikonverentsil Riias 07.–09.03.

39. Norberg, A. Tartu teadlane infotarbijana ülikooli raamatukogus — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06.12.

40. Poots, L. Eesti pagulasühiskond ja selle kujunemine Austraalias — Eesti Rahva Muuseumi konverentsil Tartus 30.09.

41. Rand, M. Das deutsche Buch als Kern der historischen Buchbestände der Universitätsbibliothek zu Tartu/Dorpat — 23. ABDOS-i konverentsil Tallinnas 9.–12.05.

42. Rand, M. Tartuer/Dorpater Herderiana in den Sammlungen K. Morgensterns — Riias konverentsil "J.G.Herder und die deutschsprachige Literatur seiner Zeit in der baltischen Region" 14.–17.09.

43. Saare, I. Ülevaade Tartu Ülikooli Raamatukogu automatiseeritud süsteemi hetkeseisust — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06. 12.

44. Saari, A. Some practical problems of introducing of electronic information service to scientists — rahvusvahelisel konverentsil "The integration of European technological libraries" TTÜ-s 06.–08. 09.

45. Saari, A. Uute infosüsteemide kasutamise probleemidest täppisteadlaste teenindamisel — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06. 12.

46. Schmidt, K. 17. saj. saksa trükis Tartu Ülikooli Raamatukogus — 23. ABDOS-i konverentsil Tallinnas 9.–12.05.

47. Shahhovskaja, T. Uued käsikirjade kataloogid Tartu Ülikooli Raamatukogus — Friedrich Puksoo päeval TÜR-is 24.01.

48. Tammeorg, R. Majandusalane infoteenindus Tartu Ülikooli Raamatukogus — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06. 12.

49. Tammur, K. The 16th and 17th century German-language printed sources dealing with the

material and intellectual culture of Estonia — 23. ABDOS-i konverentsil Tallinnas 9.05.

50. Tankler, H. Tartu ülikooli raamatukogu ajaloolise raamatufondi tähtsusest ja selle uuritusest — Friedrich Puksoo päeval TÜR-is 24.01.

51. Tankler, H. Die Universität Dorpat in den Wissenschaftsbeziehungen zwischen Ost und West — Göttingenis Saksamaa ja Ida-Euroopa Instiduudi poolt korraldatud konverentsil 29.10.

52. Tankler, H. Dorpat, a German-language International University in the Russian Empire — Rahvus- vahelise Ülikoolide Ajaloo Komisjoni konverentsil Helsingis 21.04.

53. Tankler, H. Eesti teadus 19. sajandil — Peterburis teadusajaloo konverentsil 21.06.

54. Tering, A. Die Ausbildung der baltischen Prediger an deutschen Universitäten im 18. Jahrhundert, insbesondere in Halle — esimesel rahvusvahelisel kollokviumil "Halle und Osteuropa" Halles 8.03.

55. Tering, A. Bidrag till kännedom om upptagande av banbrytande ideer i Sveriges Östersjöprovinser under 1600-talet och början av 1700 talet. Nuvarande kunskap och forskningsperspektiv — Põhjamaade idee- ja teadusajaloo konverentsil Stockholmis ja Skoklosteris 20.08.

56. Tering, A. Die Beziehungen der Königsberger Universität zu Est-, Liv- und Kurland im 17. Jahrhundert — interdistsiplinaarsel kollokviumil "Idapreisi kultuuriajalugu varasel keskajal" Rauschenis/Svetlogorskis 22.09.

57. Tering, A. Über den Einfluß der Universität Königsberg auf die est-, liv- und kurländische Bildungsgeschichte 1544–1944 — Königsbergi/Kaliningradi ülikooli 450-nda aastapäeva juubelikonverentsil 28.09.

58. Tering, A. Põhjamaade ja Baltimaade akadeemilised sidemed 17. sajandil — Eesti Teadusliku Seltsi Lõuna-Rootsi osakonna koosolekul 09.

59. Treikelder, Ü. Väliskirjanduse komplekteerimine Tartu Ülikooli Raamatukogus – pilguga homsesse — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06. 12.

60. Tõnnov, U. Lugejauuringute metoodika ja praktika — loeng TPÜ infoteaduste osak. III k. üliõpilastele 19.04.

61. Tõnnov, U. Teadustöö korraldusest TÜ Raamatukogus. Kuidas õppida tundma oma lugejat? — loeng Viljandi Kultuurikolledzi III k. õpilastele 10.02.

62. Tõnnov, U. Täienduskoolitusest Tartu Ülikooli Raamatukogus — sõnavõtt Inglise-Eesti ühisseminaril "Erialaharidus ja täienduskoolitus" 08.09.

63. Tõnnov, U. Nõudlus ja pakkumine: lugeja ootused ja tegelikkus — raamatukogu konverentsil "Raamatukogu osa teaduslikus kommunikatsioonis" 05.–06. 12.

[Aastaaruande sisukord](#)

Lisa 5

VÄLISKOMANDEERINGUD/ -SÕIDUD

1. Ermel, M. — 07.09. Riias "Bibliotheca Baltica" eestseisuse koosolekul; 25.–29.10. Soomes Kuopio Ülikooli Raamatukogus.
2. Karo, M. — 10. 1994 – 02. 1995 USA-s Las Vegases tutvumas raamatukogude komplekteerimisega.
3. Kartul, A. — 11.–24.09. Taanis IAML-i kutsel tutvumas 10 erinevat tüüpi muusikaraamatu koguga.
4. Konsa, K. — 04.–06.05. Vilniuses konverentsil "2. Baltic Congress on Laboratory Medicine".
5. Laur, K. — 1 kuu Vello Helki stipendiumiga Taanis paberirestauraatorite koolis.
6. Liivamägi, M. — 12.09. – 10.12. Washingtonis USA Kongressi Raamatukogus tutvumas komplekteerimisosakonna tööga.
7. Linnumägi, E. 2. – 28.05. Berliinis Goethe Instituudi korraldatud kursustel.
8. Miil, K. — 7.–17.03. täiendamas Õmea Ülikooli Raamatukogus; 2.–28.05. Berliinis Goethe Instituudi korraldatud kursustel; 25.–29.10. Soomes Kuopio Ülikooli Raamatukogus.
9. Must, Ü. — Brüsselis Euroopa Liidu koolitusseminaril; 7.–9.03. Riias Läti Akadeemilise Raamatukogu juubelikonverentsil.
10. Norberg, A. — 27.06. – 2.07. Oslos IV Euroopa meditsiiniraamatukogude konverentsil ja Stockholmis Karli Instituudis Euroopa meditsiiniraamatukogude koolitusseminaril; 7.–9.03. Riias Läti Akadeemilise Raamatukogu juubelikonverentsil.
11. Onga, M. — nov. Helsingis soome-ugri rahvaste rahvusraamatukogude esindajatele korraldatud seminaril.
12. Pai, K. — 21.– 23.10 Soomes Turu rahvusvahelisel raamatumessil.

13. Poots, L. — 3.–13.10. Schleswig-Holsteini linnu-uurijate seltsi konverentsil ja õppematkal Schleswig- Holsteini looduskaitsealade tundmaõppimiseks.
14. Rand, M. — 14.–17.09. Riias konverentsil "J. G. Herder und die deutschsprachige Literatur seiner Zeit in der baltischen Region".
15. Saare, I. — 5.–11.09. Inglismaal Hertfordshire's konverentsil "Libtech 94" ja raamatukogutehnika näitusel
16. Smuškina, I. — 2.–28.05. Berliinis Goethe Instituudi korraldatud kursustel.
17. Tankler, H. — töötas 02.–10.02., 28.04.–05.05., 27.06.–02.07., 14.09.–08.10., 23.11.–20.12. Uppsala Ülikooli Teadusajaloo Instituudis ja 01.11.–17.11. Berliini, Hamburgi ja Kieli ülikooli raamatukogus; 21.04. Helsingis Rahvusvahelise Ülikoolide Ajaloo Komisjoni konverentsil; 21.06 Peterburis teadusajaloo konverentsil.
18. Tering, A. — töötas märtsis lühiajaliselt Halles Franckesche Stiftungi arhiivis, novembris Vello Helki stipendiumiga Taani Kuninglikus Raamatukogus ja Riigiraamatukogus ning detsembris Göttingeni ülikooli Raamatukogus; 18.–21.08. Põhjamaade idee- ja teadusajaloo konverentsil Stockholmis ja Stoklostris; 18.–25.09. Svetlogorskis/Rauschenis interdistsiplinaarsel kollokviumil "Idapreisi kultuuriajalugu varasel uusajal"; 27.–29.09. Kaliningradis/Königsbergis ülikooli 450. aastapäeva juubelikonverentsil.

[Aastaaruande sisukord](#)

Lisa 6

NÄITUSED

TÄHTPÄEVANÄITUSED

1. Richard Viidalepp 90
2. Valmar Adams 95
3. Prof. Karl Eichwald 105
4. Prof. Ants Piip 110
5. Gori 100

6. Prof. Artur Linkberg 95
7. Bernard Kangro *in memoriam*
8. Prof. Juhan Peegel 75
9. Esimene eesti üldlaulupidu 125
10. Johann Voldemar Jannsen 175
11. Prof. Voldemar Vaga 95
12. Prof. Peeter Tarvel 100
13. Artur Mägi 90
14. August Sang 80
15. Prof. August Tammekann 100
16. Prof. Ilmari Manninen 100
17. Georg von Rauch 90
18. Roerchi perekonna juubeliaasta näitus
19. Anna Haava 130
20. Korp! Sakala 85
21. Korp! Amicitia 70
22. Prof. Johan Köpp 120
23. Tartu ülikool välismaises trükisõnas 1919–1940 (Tartu Ülikool 75)
24. Teadus eesti ülikoolis 1919–1994 (Tartu Ülikool 75).
25. Lajos Kossuthi elu ja tegevus (Ungarist).

TEMAATILISED NÄITUSED

1. Lugemine — teadmised ja elamused.

2. Austria kaasaegne kirjandus.
3. Kirjastuse "YMCA-PRESS" väljaanded.
4. Eesti õigusteaduslik kirjandus 1944–1994.
5. Kirjastuse "Spinger" teaduskirjandus.
6. Noorte infomess "Teeviit 94".
7. Tervislik toitumine.
8. Norra ilukirjandus

KUNSTINÄITUSED

1. Raamatukogule saabunud jõulu- ja uusaastakaardid.
2. Eesti Arhitektide Selts Rootsis.
3. Frank Deani (Ungari) fotod.
4. Andrei Brezgini joonistused.
5. "Sõnumeid muinasajast" (kaljujooniste koopiad).
6. Virve Serglovi graafika.
7. Silver Kommusaare maalid.
8. Tartu linna õpilastööd rahvusvahelisele võistlusele "Euroopa koolipäev".
9. Kalli Kalde maalid ja Ove Kalde ehted.
10. "Suvi meil ja neil" (Kiira Kahro arvarellid).
11. Heli Šestakovi akvarellid ja pastellid.
12. Tartu õpilaste tööd vabariiklikult koolinoorte karikatuurivõistluselt "Mida naerad, koolijüts?".
13. Konrad Mäe kunstistuudio kevadnäitus.
14. Jan Kausi maalid.

15. "Must valgel. Valge mustal" (Virve Sarapiku graafika).
16. Silmitsi Šveitsiga.
17. Kultuuriülikooli lõpetajate kirjakunst ja nahkehistöö.
18. Silja Salokase (Soome) maalid.
19. Samuel Täägeri ehted.
20. Anne Berndti (Taani) maalid.
21. Korea plakatigraafika.
22. Jüri Šestakovi maalid.
23. Oleg Mellovi akvarellid ja tušijoonistused.
24. "Madonnad" (Ilmar Kruusamäe maalid).
25. Piia Ruberi ja Katri Smitti graafika.
26. "Tuhande sammuga..." (1080 fotot ERM-i fotokogust).

NÄITUSED RAAMATUMUUSEUMIS

1. Halle Ülikooli teaduskontaktid Eesti-, Liivi- ja Kuramaaga valgustusajastul.
2. Academia Albertina 450. Königsbergi Ülikool ja Eesti.
3. Restaureeritud töid 1993/1994.
4. Balti 19. saj. joonistus, guašš, akvarell.
5. Voltaire – 300, J. G. Herder – 250, A. v. Humbolt – 225.

[Aastaruande sisukord](#)

Lisa 7

ANDMEBAASID

Baa nimi Kirjeid

1. Register (raamatukokku saabunud välisperioodika alates 1992. a-st) 22000
2. Välisraamat (raamatukokku saabunud võõrkeelne raamat alates 1991. a-st.) 35000
3. Tellimine (raamatukogule tellitud välisperioodika ja tellimussuovid) 1500
4. Välis-Eesti (raamatukokku saabunud väliseesti kirjanduse tööandmebaas) 1000
5. *Estica* desideraadid 800
6. Vahetuspunktid 800
7. Raamatute inventeerimine 500
8. Uudisõppekirjandus 772
9. Defitsiitsed õpikud 1183
10. "Serial" 7139
11. Rahvamuusika heliplaadid 360
12. Raamatute kataloog 77
13. Raamatukogu märksõnastik 222
14. Välis-Eesti kirjandus ja kirjandusteadus 800
15. Eesti teadus CCOD-s kajastatud väljaannetes 200
16. Psühholoogiaalane kirjandus 600
17. Uusim õiguskirjandus TÜ Raamatukogus 250
18. Teadusartiklid EL-i kohta (ülemaailmses trükisõnas) 800
19. Library Holdings. (Meditšiiniajakirjad TÜ Raamatukogus. Täiendanandmebaas ccod materjalidele.) 350
20. URBIS 800

- 21. Ülikooli 1992.a. bibliograafia 900
- 22. TÜ trükikoja toodang 1631–1710 1071
- 23. Lääne-Euroopa vanagraafika TÜ Raamatukogus 1200

[Aastaaruande sisukord](#)

Lisa 8

1994. A. STATISTIKA

- A. [KOMPLEKTEERIMINE, KUSTUTAMINE, KOGUD AASTA LÕPUL](#)
- B. [LUGEJATEENINDUS](#)
- C. [RAAMATUKOGU TEATMESTU TÄIENDAMINE](#)
- D. [RAAMATUKOGU VARADE SÄILITAMINE](#)
- E. [RAAMATU JA RAAMATUKOGU VARADE TUTVUSTAMINE](#)

A. KOMPLEKTEERIMINE, KUSTUTAMINE, KOGUD AASTA LÕPUL

Komplekteerimine 01.01–31.12.

1. Raamatud

1.1. nimetusi kokku 15226

1.2. köiteid kokku 31927

1.2.1. ostud 5610

1.2.2. vahetus 1403

1.2.3. annetud 14321

1.2.4. sundeks. 2862

1.2.5. muu 7731

2. Jadaväljaanded

2.1. a.-ü. kokku 11100

2.1.1. ostud 1073

2.1.2. vahetus 4909

2.1.3. annetud 3161

2.1.4. sundeks. 769

2.1.5. muu 1188

3. Kaardiväljaanded, a.-ü. kokku 36

4. Noodiväljaanded, a.-ü. kokku 98

5. Graafikateavikud, a.-ü. kokku 620

5.1. kunst 180

5.2. fotod 440

6. Käsikirjad, a.-ü. kokku 1313

6.1. ostud –

6.2. vahetus –

6.3. annetud 1313

7. Auvised, a.-ü. kokku 773

7.1. audiaalteavik 773

7.2. visuaalteavik –

7.3. kombineeritud –

8. Mikrovormid, a.-ü. kokku 256

8.1. mikrokaart 107

8.2. mikrofilm 149

8.3. muud mikrovormid –

9. Masinloetavad dokumendid 13

9.1. ostud 2

9.2. vahetus –

9.3. annetud 11

10. Muud teavikud, a.-ü. kokku 467

11. Reservkogu, a.-ü. kokku 5436

12. Vahetuskogu, a.-ü. kokku 3806

Kustutamine 01.01–31.12.

13. Raamatud, köiteid kokku 20834

14. Jadaväljaanded, a.-ü. kokku 377

15. Kaardiväljaanded, a.-ü. kokku –

16. Noodiväljaanded, a.-ü. kokku –

17. Graafikateavikud, a.-ü. kokku –

18. Käsikirjad, a.-ü. kokku –

19. Auvised, a.-ü. kokku 28

19.1. audiaalteavik 28

19.2. visuaalteavik –

19.3. kombineeritud –

20. Mikrovormid, a.-ü. kokku –

20.1. mikrokaart –

20.2. mikrofilm –

20.3. muud mikrovormid –

21. Masinloetavad dokumendid, a.-ü. kokku 2

22. Muud teavikud, a.-ü. kokku –

23. Reservkogu, a.-ü. kokku 2560

24. Vahetuskogu, a.-ü. kokku 2206

Kogud aasta lõpul

25. Raamatud

25.1. köiteid 2668953

25.2. laudimeetreid 44712

26. Jadaväljaanded

26.1. a.-ü. 571637

26.2. laudimeetreid 11720

27. Kaardiväljaanded, a.-ü. 2511

28. Noodiväljaanded

28.1. a.-ü. 3116

28.2. laudimeetreid 45

29. Graafikateavikud, a.-ü. 31976

29.1. kunst 14273

29.2. fotod 17703

30. Käsikirjad

30.1. a.-ü. 26580

30.2. laudimeetreid 480

31. Auvised, a.-ü. kokku 10247

31.1. audiaalteavik 10247

31.2. visuaalteavik –

31. 3. kombineeritud –

32. Mikrovormid. a.-ü. kokku 10062

32.1. mikrokaart 6947

32.2. mikrofilm 3115

32. 3. muud mikrovormid –

33. Masinloetavad dokumendid, a.-ü. kokku 39

34. Muud teavikud 56711

35. Trükiseid avariilil

35.1. laudimeetreid 3878

36. Reservkogu

36.1. a.-ü. 282549

36.2. laudimeetreid 4203

37. Vahetuskogu

36.1. a.-ü. 23943

37.2. laudimeetreid 247

B. LUGEJATEENINDUS

1. Lugejate arv 24300

2. Külastuste arv 967200

3. Laenutused, eks. 2711460

3.1. lugemissaali 2435880

3.2. koju 275580

4. Kirjalikud teadised, arv 598

4.1. teema- 91

4.2. bibliograafia- 189

4.3. fakti- 70

4.4. leidumus- 245

4.5. metoodika- 3

5. RVL abonementraamatukogud, arv 55

5.1. Eestis 25

5.2. välismaal 30

6. RVL-ga saadetud kirjandus

6.1.1. tellimused Eestist 261

6.1.2. tellimused välismaalt 138

6.2.1. tellimused edast. teistele rmtk-dele Eestis 19

6.2.2. tellimused edast. teistele rmtk-le välismaal 27

6.3.1. tagasi saadetud tellimused (Eestist) 113

6.3.2. tagasi saadetud tellimused (välismaalt) 36

6.4. 1. Eestisse saadetud originaalid 89

6.4.2. välismaale saadetud originaalid 37

6.5.1. Eestisse saadetud koopiad 41

6.5.2. välismaale saadetud koopiad 20

7. RVL-ga saadud kirjandus

7.1.1. tellitud Eesti raamatukogudelt 210

7.1.2. tellitud välismaa raamatukogudelt 2058

7.2.1. Eestist saadud originaalid 78

7.2.2. välismaalt saadud originaalid 143

7.3.1. Eestist saadud koopiad 100

7.3.2. välismaalt saadud koopiad 1548

8. Bibliograafianimestike koostamine, arv 47

8.1. bibliokirjed, arv 41686

9. Infoteenindamine

9.1.1. individuaalabonendid, arv 140

9.1.2. grupiabonendid, arv 15

9.1.3. valikteadistusega teenindatavad individuaal- ja grupiabonendid, arv 40

9.2.1. infoteemad, arv 160

9.2.2. valikteadistuse teemad, arv 44

10. Otsingud andmebaasides

10.1. kasutajate arv 1200

10.2. arvuti kasutamise aeg, tund 2600

10.3. saadud informatsiooni hulk, nim. 900000

11. Infolehtede koostamine

11.1. nimetusi kokku 8

11.2. numbreid kokku 48

11.3. bibliokirjed, nim. 900

C. RAAMATUKOGU TEATMESTU TÄIENDAMINE

1. Uute väljaannete kataloogimine

1.1. raamatud, nim. 18163

1.2. perioodika, nr. 38752

1.2.1. uued ajakirjad, nim. 714

1.2.2. uued jätkväljaanded, nim. 664

1.3. noodid, nim. 80

1.4. helisalvestised, nim. 450

2. Enne 1945.a. ilm. väljaannete kataloogimine

2.1. raamatud, nim. 8654

2.2. perioodika, nr. 27305

3. Liigitamine

3.1. raamatud, nim. 20615

3.2. ajakirjad ja jätkväljaanded, nim. 2030

3.3. noodid, nim. 80

3.4. helisalvestised, nim. 450

4. Märksõnastamine, nim. 10949

5. Bibliografeerimine, nim. 20019

5.1. bibliograafilise materjali märksõnastamine, nim. 10540

5.2. annoteerimine, nim. 81

6. Rariteetide teaduslik kirjeldamine

6.1. trükised, nim. 1292

6.2. käsikirjad, s. 1414

6.3. kunstiteosed, nim. 235

6.4. fotod, s. 440

7. Automatiseeritud andmebaasid

7.1. faktibaasid

7.1.1. nimetusi –

7.1.2. kirjeid –

7.2. bibliograafilised baasid

7.2.1. nimetusi 21

7.2.1. kirjeid 77302

7.3. muu

7.3.1. nimetusi 2

7.3.2. kirjeid 1022

D.RAAMATUKOGU VARADE SÄILITAMINE

1. Trükiste hügieeniline töötlemine

1.1. tolmu eemald. koos kuivdesinf., eks. 77486

1.2. hallitusnakkusega trükiste desinf., eks. 29503

1.3. trükiste, käsikirjade jne. leht-leheline desinf., leht 6919

2. Taimparkkõidete pehmendamine

2.1. esmakordne, eks. 750

2.2. teistkordne, eks. 750

3. Pärgamentkõidete puhast. ja pehmendamine, eks. 8

4. Trükiste köitmine, eks. 3648
5. Mappide, karpide, ümbriste valmistamine, eks. 178
6. Pasparduude valmistamine, eks. 220
7. Konserveerimine/ restaureerimine
 - 7.1. käsikirjad, leht 2191
 - 7.2. trükised, leht 15828
 - 7.3. raamatugraafika, leht 201
 - 7.4. originaalgraafika, leht 182
 - 7.5. koloreeritud kaardid ja joonistused, leht 148
 - 7.6. akvarellid ja guaššid, leht 5
 - 7.7. geograafilised kaardid, atlased jne. 29
 - 7.8. fotod, eks. 6
 - 7.9. poolnahkköited, eks. 143
 - 7.10. täisnahkköited, eks. 26
 - 7.11. pärgamentköited, eks. 6

8. Konserveerimine

- 8.1. köited, eks. 510

E. RAAMATU JA RAAMATUKOGU VARADE TUTVUSTAMINE

1. Uudiskirjanduse näitused, arv 102
 - 1.1. eksponaatide arv 20463
2. Teema- ja tähtpäevanäitused, arv 47
 - 2.1. eksponaatide arv 1789

- 3. Kunstinäitused, arv 32
- 4. Lugejaüritused, arv 74
- 4.1. osavõtjad, arv 11100
- 5. Ekskursioonid raamatukogus, grupp 93
- 5.1. osavõtjad, arv 1339
- 6. Raamatukoguõppused, tund 70

Aastaruande sisukord

Lisa 9

1994.A. JUURDEKASV JA FONDI SUURUS 31.12.1994 "VANA ARVESTUSE" JÄRGI

Seis 1.01.1994 Saabus 1994 Kustutati 1994 Seis 1.01.1995

I Kasutuskogudes

- 1. Raamatud 2 432 459 31 756 20 808 2 443 407
- 2. Jadaväljaanded (eks.) 2 011 092 31 419 449 2 042 062
- sellest ajalehti (a/k.) 2 643 202 – 2 845 3. Kaarte 2 475 36 – 2 511
- 4. Noote 3 060 56 – 3 116
- 5. Erilaade 42 239 1 351 1 43 589
- 6. Auviseid 9 502 773 28 10 247
- 7. Pisitrükiseid 56 244 467 – 56 711

4 557 071 65 858 21 286 4 601 643

sellest:

õppekogus 423 620 7 775 17 863 413 532

erialakogudes 122 834 5 215 2 687 125 362

väitekirjade kogus 494 295 3 733 19 498 009 Mikroforme:

a) mikrokaarte 65 319 674 – 65 993

b) mikrofilme 8 561 149 – 8 710

II Vahetuskogus 22 343 3 806 2 206 23 943

III Reserv-vahetuskogus 279 673 5 436 2 560 282 549

IV Kateedrite kogudes 225 409 – 26 225 383

5 084 496 75 100 26 078 5 133 518

[Aastaruande sisukord](#)